

VARNA

LETO XXXV / ŠTEVILKA 4, APRIL 2003 / POŠTNINA PLAČANA PRI POŠTI 2380 SLOVENJ GRADEC / CENA 500 TOLARJEV

GOZDNO
GOSPODARSTVO
SLOVENJ GRADEC

U V O D N I K

OB DNEVU ZEMLJE

April je svetovno najbolj ekološko in očistevalno obarvan mesec. 22. aprila praznujemo vsi, ki imamo radi naravo poseben praznik, katerega namenjammo našemu zelenemu planetu. Ob Dnevu zemlje si priznamo, da je naš planet zelo onesnažen. Svetovna pljuča so načeta. Onesnažena so svetovna morja, zibelke zelenega planktona. Zaradi človekovega divjega poseganja in denarne pogoltnosti izginjajo velike površine tropskih pragozdov. Pa tudi drugim velikim gozdnim površinam na severni zemeljski polobli ni prizanešeno. Onesnažene so svetovne reke, povsod po svetu primanjkuje naravne čiste pitne vode. Zemljo obdaja močno načeta ozonska plast, zrak je »oplemeniten« z najrazličnejšimi škodljivimi plini. Zemeljska površina postaja veliko smetišče najrazličnejših človekovih odpadkov.

Globalno gledano je zdravstveno stanje našega planeta zelo klaverno. Nujno je, da nadaljujemo s sanacijo današnjih in preteklih oblik onesnaženj povsod po svetu.

Seveda pa je potrebno najprej pomesti pred domačim pragom. Poskrbimo za svoje bivalno okolje in ne onesnažujemo drugega. Zavedati se moramo, da je tudi naš življenjski prostor sestavni del širšega življenjskega prostora našega planeta. Širši življenjski prostor sestavljajo najrazličnejše manjše oblike življenjskega prostora (gozdni, planinski, vodni, obvodni,...), kateri so tesno povezani med seboj v naravnem ravnovesju. Če z nepremišljenim poseganjem v enega od njih lahko porušimo to ravnotežje in kaj hitro občutimo posledice teh škodljivih ukrepov.

Narava nič ne čaka in nikomur ne prizanaša. Udarce vrača v obliki najrazličnejših katastrof. Bodimo osveščeni vsak dan, ne samo v mesecu aprilu, ko smo na najrazličnejše načine sodelovali pri čistilnih in drugih naravovarstvenih akcijah ob Dnevu zem-

lje v domačem kraju. Aktivni smo bili vsi, ki nam ni vseeno za naše zeleno okolje. Gozdarji, lovci, ribiči, planinci, šolarji in drugi smo in še bomo ob pomoči lokalnih skupnosti in komunalnih služb očistili naše gozdove najrazličnejših odpadkov. V marsikateri občini so bili v veliko pomoč pri izvedbi teh akcij krajevni gozdarji javne gozdarske službe s svojimi sezname divjih odlagališč odpadkov v gozdnem prostoru. Očiščena so bila tudi posamezna urbana bivalna območja. Po šolah in otroških vrtcih so potekali številni likovni in literarni ekološki natečaji, umetniški izdelki mladih naravovarstveno usmerjenih likovnikov in literatov so razstavljeni v posameznih trgovskih centrih.

Zanimiva so tudi razglabljanja posameznih udeležencev čistilnih akcij. Opazirajo na divja odlagališča domačih kosovnih odpadkov na gozdnih robovih v neposredni bližini posameznih kmetij ali na iz doline v višinske gozdove pripeljane odpadke. Zalosten je bil tudi pogled na nekatera zbirališča mladih na prostem v mestnem parku in bližnjem parkovnem gozdu. Postlana so bila s številnimi plastenkami in steklenicami. Kljub sprotnemu odvozu je v naših gozdovih vse več stare avtomobilske pločevine. Pa tudi gozdarji in lastniki gozdov morajo poskrbeti, da ne bo ostajala v gozdovih razna embalaža potrebna za delo v gozdu.

Opozoriti je potrebno, da je čiščenje obrečnih in obpotočnih bregov z ognjem (požiganje trave, trsja, grmovja) škodljivo. Ogenj uniči pester obvodni življenjski prostor raznih koristnih malih živali in ptic.

V nekaterih krajih našega območja v aprilu zaradi slabega vremena ni bilo možno izvesti načrtovanih čistilnih akcij. Te bodo izvedene v maju. Najbolje bo, da traja »dan zemlje« in naša ekološka aktivnost kar čez vse leto.

GORAZD MLINŠEK

POSVETOVANJE O RAZVOJU LESARSTVA NA KOROŠKEM, S Poudarkom NA RAZVOJU ŽAGARSTVA IN PROIZVODNJE IVERNih PLOŠČ

GORAZD MLINŠEK, univ.dipl.inž.gozdarstva

Koroško gozdarsko društvo Slovenj Gradec, v katerem so vključeni koroški gozdarji in lesarji, prizadevno izvaja načrtovani program svojih aktivnosti. Že v lanskem letu so pripravili zelo odmevno gozdarsko posvetovanje. Ker pa je med gozdarji in lesarji tesna povezava, na Koroškem pa sta gozdarstvo in lesarstvo tradicionalni in za območje pomembni gospodarski panogi, je društvo dopolnilo gozdarsko posvetovanje z lesarskim, katero bo izvedeno v dveh delih. 18. aprila 2003 je potekalo v prostorih Šolskega centra Slovenj Gradec – Poklicne gostinske in lesarske šole posvetovanje o lesarstvu in primarni predelavi lesa. Tako novinarje kot vse prisotne je pozdravil **predsednik KGD Karl Zagorčič**, pridružil pa se mu je tudi župan mestne občine Slovenj Gradec **Matjaž Zanožnik**.

Prisotni so na posvetovanju ugovarjali, med njimi tudi direktor TIP Otiški vrh – skupina **Prevent Danilo Ranc**, da imamo na Koroškem kvalitetne gozdove z zadostno količino lesa. Vendar je premalo drevesa posekati, hlobovino je potrebno obdelati in dodatno ovrednotiti. Potrebno jo je obdelati doma, ne pa izvažati. Izvažati je potrebno lesne izdelke. Po letu 1990 je lesna industrija na Koroškem zabredla v težave. Žagarstvo je razdrobljeno, v regiji je okoli 15 uradno registriranih žagarskih obratov. Pojavlja se siva ekonomija in zaposlovanje na črno. Lesni odpadki primerni za iverne plošče so razkropljeni po območju. Tovarna ivernih plošč kupuje lesno surovino v Italiji, italijanska tovarna ivernih plošč (St. Antonio) pa kupuje les pri nas, katera od države pa dobi stimulacijo. Veliko oblega lesa primernega za iverko gre v izvoz, okoli Slovenije nastajajo podjetja za predelavo hlobovine slabše kvalitete. Tuja podjetja imajo tudi pri nas predstavništva, so boljše marketinško organizirana in konkurirajo domači industriji z višjimi cenami. Zadnji čas je, da domači lesarji posodobijo proizvodnjo. Stroka mora dati znanju

Novinarjem so se razgovorili (z leve) Danilo Ranc, Ivan Škodnik in Silvo Priteržnik.

Dr. Jože Korber med predstavitvijo slovenske lesne in pohištvene industrije. Foto Gorazd Mlinšek

večji poudarek. Izkoristiti je potrebno že obstoječe lesne obrate na idealni lokaciji v Otiškem vrhu. S postopnim posodabljanjem in nadgradnjo teh obratov, je lahko Koroška sposobna, da postane vodilna v primarni predelavi hlobovine, predvsem smreke. Koroška smreka je v najvišjem cenovnem razredu. Debel les ima večjo vrednost kot droben. Evropa je zasičena z drobnim lesom, v koroških gozdovih prevladuje kvalitetna debela smreka. Debela hlobovina pa v žagarski industriji marsikje ni zaželenja, saj je predebela za razrez z obstoječim žagalnimi stroji. Stroje je potrebno prilagajati gozdu, ne pa gozd strojem.

Posvetovanje so popestrili z referati strokovnjaki iz področja lesne industrije. **Dr. Jože Korber in Tatjana Kupnik, predstavnik Gozdarske zbornice Slovenije**, sta predstavila lesno

in pohištveno industrijo v Sloveniji in na Koroškem. Tako v Sloveniji kot doma se število zaposlenih v lesnopredelovalni industriji zmanjšuje. V regiji je 24 lesnopredelovalnih podjetij z 1154 zaposlenimi (pred leti več kot 2000). Koroška regija je edina regija v Sloveniji, katera krepi primarno predelavo lesa. Slaba pa je v regiji promocija lesarstva. Kakšni so trendi primarne proizvodnje v lesni industriji v Evropi, je referiral **mag. Sergej Medved (Biotehniška fakulteta, Oddelek za lesarstvo)**. Poudaril je, da je po letu 1998 proizvodnja ivernih plošč padla, po letu 2002 pa bo porasla (večje potrebe v gradbeništvu). Z vse večjimi zahtevami po ekološko čisti proizvodnji pa se večja cena ivernih plošč. O stanju in razvoju proizvodnje lesa in primarne predelave lesa v Gozdnem gospodarstvu Slovenij

Gradec je prisotne seznanil **direktor GG Slovenj Gradec Silvo Priteržnik**. Poudaril je, da se počutimo gozdarji zaposleni, saj daje Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano večji poudarek kmetijstvu. Vlaganja v gozdove so iz leta v leto vse manjša. Da Koroška ne bi postala kolonija za izkoriščanje lesne mase, so se v GG Slovenj Gradec odločili postaviti sodobno žagalnico za debelo hlobovino, v kateri bodo razžagali letno 40.000 m³ hlobovine v konstrukcijski les. Investicija je vredna 400 milijonov SIT, žagalnica pa bo poskusno pričela delovati v septembru.

Andrej Lah in Jože Priteržnik (oba TIP Otiški vrh – skupina Prevent) sta razglabljal o celoviti izbiri lesne mase in perspektivi v proizvodnji ivernih plošč na lokaciji TIP Otiški vrh. Tovarna ivernih plošč je bila zgrajena leta 1973. Letno uporabijo 160.000 m³ lesne mase, 1/3 lesnih ostankov dobijo iz Koroške, ostalo od druge. Do sedaj so proizvedli 2.100.000 m³ ivernih plošč. Od leta 1980 do 2000 so najbolj intenzivno modernizirali tovarno. Za izdelavo ivernih plošč načrtujejo tudi predelavo lesne embalaže, katere je v uporabi letno v Sloveniji 50.000 ton.

Brez primerne izobrazbe ni uspehov v posameznem delovnem okolju. Da je potrebno sproti izobraževati mlad kader, je trdno prepričan **Ivan Škodnik (Šolski center Slovenj Gradec, Poklicna gostinska in lesarska šola)**. Podal je informacije o izobraževanju za lesarske poklice. Iz leta v leto se večja zanimanje za poklic mizar – tapetnik. V Sloveniji je 10 srednjih šol z lesarskim programom, slovenjgraško spada po kvaliteti uspeha v prvo tretjino. Dijaki sodelujejo pri različnih projektih doma in tujini (Avstrija, Nemčija).

Posvetovanja so se udeležili številni koroški lesarski strokovnjaki, ki bi morali skupno nastopiti v regiji in ob pomoči države izboljšati stanje v domači lesni industriji. ▲

ŠTUDIJSKI KROŽEK NA PERNICAH

Mentorica: JERNEJA ČODERL, univ.dipl.inž.gozdarstva, Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Slovenj Gradec

Razmere in čas prinašajo v gozdarstvo različne naloge. Podeželje je najpomembnejši prostor naših aktivnosti in trudi-mo se odigrati pozitivno vlogo pri njegovem ohranjanju in krepitvi. Izobraževanje v okviru študijskih krožkov je drobci, ki doprineše k osebnim bogatitvi članov krožka in naj bi imelo pozitivne učinke tudi širše v lokalnem okolju.

V letošnjem letu smo pričeli z delom v študijskem krožku "Toter" na Pernicah. Naše prvo srečanje je potekalo v silno neprijetnem vremenu, a v toliko prijetnejšem vzdušju na kmetiji "Ravnik". Ravnikovi - Krajnc Rozalija in Rupert ter mlajša generacija Marjana in Blaž Krajnc so krožku omogočili delo, ker so nam dali na voljo svoje prostore. Vsi Ravnikovi so tudi aktivni člani krožka, ker toter sejejo že od nekdaj in imajo, posebej starša, s totrom bogate izkušnje.

Ostale članice in člani študijskega krožka so: Jožefa Krajnc, Cvetka Krajnc, Mira Freidl, Angela Palko, Kristina Gerhold, Angela Korat, Marjeta Palko, Anita Mori, Branko Mori, Jožica Mori, Marica Valtl, Alojz Valtl, Klavdija Freidl, Jože Krajnc, Marta Placet in sodelavka Zdenka Jamnik, ki pomaga tudi pri organizaciji in izvedbi srečanj krožka. Članstvo v krožku je zanimivo, pestro po starosti, spolu, vse pa družijo izkušnje o setvi totra in pridobivanju in uporabi totravega olja. Izkušnje pa obenem kažejo, kako zahtevna in še neraziskana in nedorečena je pridelava totra oz. totravega olja. Srečanja potekajo v obliki razgovorov, vsi krožkarji se aktivno vključujejo, posredujejo svoje izkušnje in z zanimanjem prisluhnejo izkušnjam drugih.

Krožek si je zadal naslednji program dela:

- seznanitev z morfologijo rastline totre ali navadni riček (Camelina sativa L. Crantz),
- ocena pomena totre nekoč in danes,
- postopki pri vzgoji rastline: izbiro semen za setev, priprava zemlje, o setvi, nadaljnja negovalna dela v posevku totre, zrelost rastline, žetev ali puljenje, sušenje sadik, mlatev, skladiščenje semen,

Udeleženci študijskega krožka.

Foto Jerneja Čoderl

- praženje totravega semena,
- stiskanje olja,
- stekleničenje in skladiščenje olja,
- ocena kvalitete olja na osnovi kemijskih analiz,
- kemizem totravega olja in njegova zdravilnost.

Krožek bo medse vključil tudi zunanje predavatelje. Strokovna dognanja o totravem olju nam bo predstavila Petra Ozmec, ki je farmacevtka. O svojih bogatih izkušnjah pri praženju totravega semena in stiskanju olja sta nam spregovorila Jože Krajnc in Alojz Valtl.

Cilj dela krožka je, da bi na osnovi združenih izkušenj pomenili pridelavo totravega olja, pridelovalci olja bodo preko krožka širili informacije o totravem olju, pričeli pa bodo tudi z aktivnostmi za pridobitev blagovne znamke. Občina Muta, katere občani so člani krožka v veliki večini, je izrazila pripravljenost pomagati krožku pri promociji totravega olja in pri pridobivanju blagovne znamke zanj. Skupaj s člani krožka se trudijo za iskanje možnosti dopolnilnega dela na kmetijah. Morda je toter ena od takšnih možnosti.

Akcijski cilj krožka je širitev znanja o zdravilnosti totravega olja med ljudi. Člani krožka so enotni, da je totravo olje še vse premalo poznano. Pomemben cilj krožkarjev je, da pripravimo o pridelavi totravega olja brošuro, ki bo preprosto napisana na osnovi izkušenj in dostopna širokemu krogu ljudi. Upamo, da bomo tudi pri izdaji brošure naleteli na

pripravljenost lokalne skupnosti, da nam finančno pomaga.

Z željo, da bo rezultat dela krožka širitev dopolnilnih dejav-

nosti na kmetijah in s tem povečana stabilnost podeželja, se v krožek kot mentorji vključuje-mo tudi gozdarji. ▲

**ZVEZA HRANILNO KREDITNIH SLUŽB
SLOVENIJE, p.o. LJUBLJANA**
POSLOVNA ENOTA SLOVENJ GRADEC
Telefon 02 883 93 00

Z blagajniškimi mesti:
Slovenj Gradec, Celjska 7
Dravograd
Prevalje
Radlje ob Dravi
Mislinja

☎ 02 883 93 13
☎ 02 871 04 90
☎ 02 881 78 10
☎ 02 888 00 10
☎ 02 885 70 50

VARČEVANJE

Ponujamo ugodne obrestne mere za vse vrste vezanih tolarških depozitov.

NOVA PONUDBA:

HRANILNA KNJIŽICA OBROČNEGA VARČEVANJA

Prednosti:

- postopno varčevanje manjših zneskov
- višje obrestne mere za privarčevana sredstva
- pridobitev ugodnega kredita

KREDITI

Pri nas lahko dobite posojilo za različne namene:

- **investicijska posojila** - za novogradnje, obnove, nakupe mehanizacije,
- **posojila za nakup kmetijskih zemljišč**
- **gotovinska posojila** - kratkoročna in dolgoročna
- **stanovanjska posojila**

DODATNA PONUDBA:

- **MAGNA KARTICA** in **EUROCARD KARTICA**
- **PLAČILNA KARTICA »ACTIVA«** - MOŽNOST DVIGA GOTOVINE NA BANČNEM AVTOMATU
- **INFORMACIJE IN VPLAČILNO MESTO ZA VZAJEMNE SKLADE KD**
- **INVESTMENTS (GALILEO, RASTKO, KD BOND)**
- **ZAVAROVALNIŠKE STORITVE ZA »SLOVENICO«**

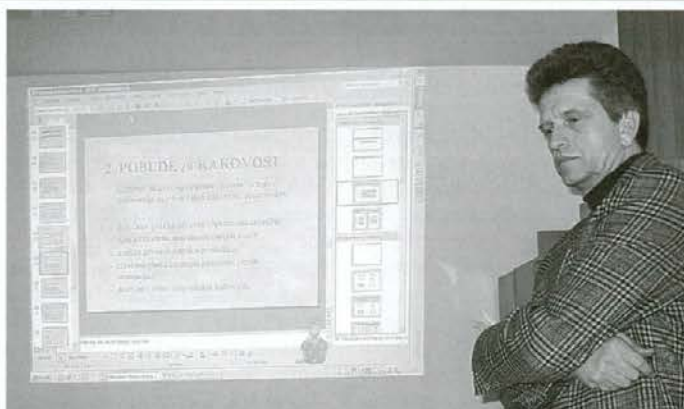
OHRANJAMO TRADICIJO IN SKRBIMO ZA RAZVOJ !

UVAJANJE METODE 20 KLJUČEV ZAPOSILIVOST – POMEMBNA KONKURENČNA PREDNOST ZAPOSLENIH

BRANE ŠIRNIK, univ.dipl.inž.gozdarstva

Obvladovanje raznolikih veščin koristi delavcu in podjetju

Vsa najboljša podjetja v sodobnem svetu v ostri bitki za odličnost in konkurenčnost skrbijo za dodatno usposabljanje svojih zaposlenih. Obvladovanje različnih veščin in opravi pomeni prednost pred ostalimi v nenehnih spreminjajočih zahtevah trga in pri vse bolj maloserijskih naročilih. Hitro prilagajanje zahteva dobro usposobljen kader s širokim spektrom veščin. Če delavci obvladajo več veščin kot le tiste, ki jih ponavadi opravljajo, se lahko izpolnijo zahteve kupcev tudi v najbolj nenavadnih okoliščinah. Obvladovanje več delovnih nalog pa ne pomeni le večje fleksibilnosti in nemoteno poslovanje ob nepredvidenih odsotnostih z dela, ampak povečuje tudi zadovoljstvo zaposlenih. Izučeni in delu prilagodljivi ljudje uživajo večjo gotovost na delu, večje zadovoljstvo in tudi za samo organizacijo so bolj cenjeni kot osebe, ki obvladajo samo eno delo. S premeščanjem povečamo raznolikost dela ter stimuliramo delo v skupinah. Na začetku lahko navzkrižno usposabljanje in premeščanje zaposlenih začasno tudi zmanjša učinkovitost in poveča stroške zaradi nizkega povprečnega nivoja izkušenj pri novih opravilih. Izkušnje pa so pokazale, da se s povečanim zadovoljstvom na delovnem mestu in s pridobitvijo delovnih

Brane Dolinšek med predavanjem.

izkušenj na koncu poveča celotno učinkovitost in ekonomski efekt.

Navzkrižno usposabljanje je najprej povezano s pridobitvijo veščin, potrebnih za izvajanje različnih del istega tipa (t.i. *multi-tasking*), nato pa se razširi na pridobitev povsem različnih veščin (t.i. *multi-skilling*). To lahko pomeni delati na popolnoma

različnih področjih in vključuje pridobitev novih spretnosti. Enostavno povedano, »*multi-tasking*« pomeni učiti se novih veščin na istem ali podobnem področju, medtem ko je »*multi-skilling*« učenje nečesa povsem novega. Za pridobitev fleksibilnosti ter s tem sposobnosti prilagajanja na spremembe v poslovnem okolju mora biti organizacija sposobna

prilagoditi svoje zaposlene na spremembe. Če želimo to doseči, se morajo zaposleni naučiti splošnih - temeljnih veščin, veščin v okviru svoje skupine in šele nato drugih veščin. Seveda lahko tako izobraževanje traja tudi nekaj let. Zato je pomembno, da se operacije poenostavijo in se s tem omogoči, da jih lahko zaposleni z drugih delovnih mest delo opravijo s čim manj napora.

V gozdni proizvodnji je univerzalni gozdni delavec že usposobljen za različna opravila: sečnja, spravilo, gojitvena dela; v naših predelovalnih obratih pa bo univerzalna usposobljenost zaposlenih pomenila nov izziv, s katerim se bomo soočili v okviru 15. ključa pri uvajanju Metode 20 ključev pri Gozdnem gospodarstvu Slovenj Gradec.

Zapleteni procesi v organizacijah pogosto otežujejo navzkrižno usposabljanje zaposlenih. Zaradi tega je potrebno olajšati izvajanje dela ter razviti jasne operative postopke. Na oglasnih tablah bomo v ta namen izrisali matrike veščin za vse zaposlene, s pomočjo katerih se bo prikazalo širjenje znanja in osebni razvoj na posameznih delovnih mestih. Na podlagi preglednic bomo tako lahko določili, katere veščine delavci najbolj obvladajo in katere si bodo morali pridobiti. Z načrtom navzkrižnega usposabljanja bo storjen korak naprej v smeri popolne fleksibilnosti. ▲

11 SREČANJE UPOKOJENIH KOROŠKIH GOZDARJEV

Držimo besedo! Lani, na desetem srečanju smo si obljubili, da se vsaj enkrat na leto dobimo in pokramljamo o nekdanih in sedanjih časih ter se poveselimo, kot je v naši navadi.

Enodnevno letno srečanje nam veliko pomeni in nam prinaša lepe spomine, kar dokazujemo z udeležbo, ki je vsa leta bila preko polovice članstva.

To si želimo tudi letos!

Na upravnem odboru smo se odločili, da letošnje enajsto srečanje organiziramo v sredo, 5. junija 2003 s pričetkom ob 10. uri na Ivarčkem jezeru v Kotljah.

Upamo, da je srečanje zaželeno in da je lokacija prava. Za dober prostor in dobro postrežbo bo poskrbljeno.

Dan bomo popestrili s kulturnim programom in muzikanti, ki nas bodo zabavali do večera.

Za vse to gre velika zahvala našim zvestim sponzorjem, ki nam pomagajo pri organizaciji. Eden od že poznanih je naše matično podjetje GG Slovenj Gradec in se jim že vnaprej zahvaljujem za

razumevanje. Zahvaljujem se tudi ostalim, ki se bodo našim prošnjam odzvali.

Protokol:

Sprejem ob 10. uri,
malica od 10. do 11. ure,
pozdravni govor ob 12. uri,
kulturni program od 12. do 13. ure,
kosilo ob 13. uri,
prosta zabava do večera.

Obiskali vas bodo naši terenski pokrovitelji. Prijavite se!

VESELIMO SE VAŠE DRUŽBE IN VAŠE DOBRE VOLJE.

Predsednik: Jože LOGAR

VABILO

IZ KOROŠKIH GOZDOV NAJ BI PREDELALI LES DOMA

POSVET O RAZVOJU LESARSTVA NA KOROŠKEM

FRANC JURAČ

Koroško gozdarsko društvo Slovenj Gradec in Poklicna gostinska in lesarska šola Slovenj Gradec sta pripravila posvet o razvoju lesarstva na Koroškem. "Pred letom 1990 so žage v lesni industriji na Koroškem razžagale okoli 120.000 kubičnih metrov hlodovine, danes le še polovico od tega, in to še na različnih lokacijah. Žagarstvo je razdrobljeno in tehnologija zastarela, vrh tega pa cveti še siva ekonomija. Vsled tega količine hlodovine in z njo ostanke lesa potujejo v druge države, predvsem v Avstrijo in Italijo. V kolikor gospodarski in lesarski menedžment ter država ne bodo ustrezno reagirali, se lahko zgodi, da bo Koroška postala 'rudnik hlodovine in lesa, ki ga bodo predelali drugi' je povedal direktor tovarne ivernih plošč Otiški Vrh Anton Danilo Ranc.

Kot je znano, je na Koroškem, kjer gozdovi zavzemajo okoli 70 odstotkov površin, tradicija v primarni proizvodnji lesa in stavbnega pohištva. Letno se v gozdovih poseka okoli 150.000 kubičnih metrov lesa od tega Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec le polovico, ostalo pa

zadruga in samostojni podjetniki. Od te polovice predelajo samo tretjino, ostalo pa prodajo kot okrogli les. Največjo gospodarsko škodo lesarji čutijo v tem, da koroško hlodovino razrežejo v drugih regijah in državah, predvsem v Avstriji in Italiji, hrati pa izvažajo tudi ostanke lesa, ki so primerni predvsem za nadaljnjo predelavo ivernih plošč.

"Preprečiti moramo, da z neke lokacije vozimo hlodovino na izrez, nazaj pa vozimo žagovino za predelavo v iverne plošče," je povedal Anton Danilo Ranc. Pri tem je opozoril tudi na vlogo vodilnih v koroških gozdarskih in lesnih podjetjih ter države, ki na tem področju še vedno niso odigrali svoje vloge. "Če se bo takšna situacija še nadaljevala, bo od lesarske dejavnosti v regiji ostalo le še podiranje in trgovanje s hlodovino," je menil Ranc. Predstavil je tudi nekaj ukrepov sosednjih držav, ki preko različnih instrumentov stimulirajo uvoz slovenskega lesa. Zaradi tega pa v "lverki" primanjkuje lesne sirovine, pestijo jih višje in konkurenčne cene proizvodov na trgu, zato je nujno, da bi morala

naša država na to odgovoriti s proti ukrepi, razmišlja Ranc. Možnost rešitve bi bil v oblikovanju konzorcija, ki bi združeval gozdarje in lesarje, na ta način pa bi dosegli komperativno prednost pred konkurenco. "Lokacija v industrijski coni v Otiškem Vrhu je zelo ustrezna za vzpostavitev kompleksa, saj tam že obstajajo žagarski obrati in centralno lesno skladišče," je povedal Ranc in pojasnil, da so se na Koroškem o tem že večkrat pogovarjali, vendar ideja še vedno dozoreva.

Direktor Gozdnega gospodarstva Slovenj Gradec Silvo Pritrznik je povedal, da primarna predelava lesa na Koroškem v tehnološkem, organizacijskem in tržnem smislu zastaja za obrati v Evropi. Zaradi tega se zmanjšuje konkurenčna sposobnost gozdarstva in padajo cene lesa pri izvozu. Lani so se zato odločili investirati 400 milijonov tolarjev v sodobno žago, ki jo bodo v industrijski coni v Otiškem Vrhu poskusno zagnali v jeseni. Silvo Pritrznik je povedal: "Naš cilj je, da bi čim več lesa, ki ga pridobimo iz koroških gozdov, pre-

delali doma..." Gradnja obrata v Otiškem Vrhu pa poleg racionalizacije poslovanja prinaša tudi postopno ukinitve žag na drugih lokacijah, kar pa ne bo vplivalo na število zaposlenih, ki jih bodo prezaposlili v Otiški Vrh.

Lesna panoga je na Koroškem nekdaj predstavljala tretjo najpomembnejšo predelovalno dejavnost. V zadnjih desetih letih je doživela hud udarec in danes ustvari manj kot pet odstotkov prihodkov predelovalne dejavnosti. Po podatkih Gospodarske zbornice Koroška, je bilo leta 2001 v regiji aktivnih 24 lesnopredelovalnih podjetij, ki so zaposlevala 1154 ljudi. Po številu zaposlenih je največje podjetje Lesna, tovarna pohištva Pameče, po ustvarjenem prihodku pa Lesna TIP Otiški vrh. Štiri največja lesnopredelovalna podjetja na Koroškem (Lesna Tovarna ivernih plošč, Lesna, tovarna pohištva Pameče, Nova oprema Slovenj Gradec in Lesna, tovarna stavbnega pohištva Radlje ob Dravi), so leta 2001 ustvarila več kot 70 odstotkov prihodkov lesne dejavnosti v regiji. ▲

GOZDNA DREVESNICA DRAVOGRAD

LEVI BREG – KOŠENJAK

FERDO KNEZ

Gozdovi občine Dravograd so bili razdeljeni na levi in desni breg. Območje Košenjaka je spadalo pod levi breg, območje Libeliške, Črneške gore, Bukovje v desni breg.

Pri naravnem pomlajevanju nastanejo gozdovi večinoma iz semen, ki odpadejo s semenjakov, semenska drevesa, naravni nalet semena. Umetno osnujemo sestoje na golih površinah samo v omejenem obsegu ker seme pri kalitvi in mlade rastlinice v razvoju ovirajo razni faktorji; suhi vetrovi odvezajo vlago-izsušijo tla, plevel, ki odvzame mladim rastlinicam vlago in mineralne snovi, kakor tudi prostor za razvoj korenin v tleh, nad zemljo pa svetlobo in prostor za razvoj krošenj.

Zaradi teh ovir osnujemo na

golih površinah nove sestoje raje s saditvijo umetno vzgojenih gozdnih sadik, ki jih vzgajamo v gozdnih drevesnicah.

Gozdne drevesnice smo dobivali, glede na to koliko časa dobivamo sadike iz njih, ločili na stalne in začasne gozdne drevesnice.

Začasne gozdne drevesnice so tiste, ki služijo samo kratek čas za proizvodnjo gozdnih sadik, krajevne, v katerih se vzgajajo sadike za določeno področje, pridobljene iz semena nabranega na tem območju, prilagojene tem klimatskim razmeram.

Stalne gozdne drevesnice so tiste, v katerih proizvajamo sadike skozi daljše obdobje.

Ena takih stalnih gozdnih drevesnic je bila v Dravogradu levo nad Stogartom. Ustanovljena je bila pred približno 120.

leti v izmeri cca 100 ha. Ustanovili so jo, mislim da Hirscherlerji. V tej drevesnici so vzgajali sadike za potrebe širšega območja, od velikosti gozdnih površin, ki so jih morali letno pogozditi.

Na podlagi tega so izračunali, koliko sadik letno bo potrebno v drevesnici vzgojiti. Razen števila sadik je vplivala na velikost drevesnice tudi drevesna vrsta, starost in način vzgajanja sadik.

Običajno so bile v drevesnici, eno, dvo, in triletno sadike in je bila obdelovalna površina tako tudi razporejena. Za pogozdovanje so se običajno uporabljale tri - letne sadike, ki so bile dovolj močne, da so lahko na terenu kljubovale suši, plevelu itd.

V drevesnici so triletno sadike dvignili, povezali v punte - snope, običajno po 50 kom in

jih pripravili za transport. Izpraznjeno površino so ponovno prekopali, pregnojili in pripravili za novo setev semena. Zemljo so prekopali od 20 - 24 cm globoko. Na ta način ni prišlo na površje preveč mrtve zemlje. To je bil ustaljen delokrog dela v drevesnici. Delo v drevesnici se je odvijalo od zgodnje pomladi do pozne jeseni. Spomladi rigolanje zemlje, setev semena, presajevanje eno in dvoletnih sadik, čez leto po potrebi zasenčevanje, zalivanje in pletev. Za zalivanje je drevesnica imela svoj vodovod, uto za shranjevanje orodja, ob nalivih pa zavetje za delavce.

Kapaciteta te drevesnice je bila 250 - 300.000 sadik, s tem da je bila letna proizvodnja, sposobna za pogozdovanje okrog 100.000 triletnih sadik. ►

Število zaposlenih v drevesnici je bilo 3-4 ženske usposobljene drevesničarke, 3-5 pa po potrebi.

Ker je vse delo v tej drevesnici potekalo vse ročno, so začeli ustanavljati nove večje, kjer je bilo delo v glavnem mehanizirano in zato proizvodnja cenejša.

Okrog leta 1950 se je ta drevesnica zmanjšala za polovico. Ostal je samo gornji del cca 0,50 ha. Opuščen spodnji del pa so razdelili vrtničarjem. Delovna sila se je zmanjšala na vsega dve ženski Ido Irak in Apolonijo Ošlovnik. Ob končnicah so priskočili na pomoč gozdni delavci.

Leta 1962 je bila v celoti opuščen, dvoletne sadike smreke, 72.000 kom. je bilo presajenih v drevesnico Mislinja. Tudi ta del drevesnice je bil dodeljen vrtničarjem kjer so gojili povrtnine, krompir, fižol, zelje in podobno.

Poleg te gozdne drevesnice so na območju Košenjaka bile še krajevne, začasne drevesnice: dve sta bili pri Šimonu, velikosti cca 0,30 ha ena, tri pri Tratniku, tudi približno enakih površin. Sadike vzgojene v teh drevesnicah so bile namenjene samo za to območje, ker je bilo seme pridobljeno v teh sestojih, ki so bili aklimatizirani za to območje.

Eno manjšo, bolj za hobi in v lastno zadovoljstvo si je uredil v domačem vrtu gozdar Janez Lorber, ki ni bila namenjena za širšo uporabo in jo je imel za svoje veselje. Sadike so mu tudi lepo uspevale. Pripomniti velja, da je približno ena dobra četrtina površine drevesnice bila namenjena stezam in potkam, ki so služile za lažji dostop pri obdelavi gred: prekopavanje, setev, presajevanje, zasenčevanje, pletev in za dovoz gnoja do posameznih gred, ki so bile dolge 10 in široke 1m.

To bi bila v kratkem opisana gozdna drevesnica Dravograd, govoriti o drevesničarstvu bi se dalo še ogromno, saj knjiga gozdno semenarstvo in drevesničarstvo ing. Riharda Erherja, formata 20 x 14 cm, obsega kar 218 strani.

Na območju občine Dravograd je bila drevesnica pri Sušniku v Črnečah, sicer veliko manjša od dravogradske in ena lokalna pri Pisarju v Črneški jasi, ki jo je ustanovil gozdar Milan Skočnik v soglasju z Martinom Potočnikom. Tudi te sadike so bile namenjene izključno za to območje. ▲

IZOBRAŽEVANJE LASTNIKOV GOZDOV

AGUST KUNC, univ.dipl.inž.gozdarstva, Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Slovenj Gradec

Udeleženci tečaja "Varno delo z motorno žago" iz revirjev: Podgorje, Razbor in Pameče

Foto Vinko Šmon

Slovenci smo tesno povezani s pravadnima simbolma življenja - z drevesom in gozdom. Gozdu je prepuščen več kot polovica slovenskega ozemlja, na Koroškem je gozdov kar dve tretjini celotne površine.

Delo v gozdu je zahtevno in nevarno, zato je potrebno nenehno izobraževanje s področja varnega in učinkovitega dela v gozdu.

Vsako leto zato Zavod za gozdove Slovenije (v nadaljevanju ZGS) v sodelovanju s Srednjo lesarsko in gozdarsko šolo iz Postojne (SLGŠ) organizira več tečajev za lastnike gozdov ravno s teh področij.

Tako je bil 17. in 18. marca 2003 na Krajevni enoti ZGS Slovenj Gradec v sodelovanju s SLGŠ iz Postojne organiziran dvodnevni tečaj - Varno delo z motorno žago, za lastnike gozdov iz revirjev Podgorje, Razbor in Pameče. Tečaja se je udeležilo 18 predvsem mladih lastnikov gozdov. Potekal je na kmetiji Bučinek v Vodrižu.

Prvi dan sta inštruktorja iz Postojne predstavila teoretične osnove delovanja motorne žage, osnove vzdrževanja vseh delov

motorne žage, brušenja motorne žage, podiranje in varnost pri delu z motorno žago.

Lastniki gozdov so se aktivno vključevali v debato in s svojimi vprašanji tvorno prispevali k izobraževanju. Praktični del prvega dne je vseboval vzdrževanje motorne žage (čiščenje), brušenje in nastavitve vplinjača.

Drugi dan je bil namenjen praktičnemu delu z motorno žago v gozdu last kmetije Bučinek.

Pred odhodom v gozd smo lastnike gozdov razdelili v tri skupine, inštruktorji pa so vse, ki niso bili primerno in zadostno opremljeni za podiranje, dodatno opremlili (z zaščitno čelado, zaščitnimi hlačami, kombiniranimi posodami za olje in bencin, obračalkami, klini za naganjanje, metri za krojenje gozdnih lesnih sortimentov in sekiro). Tako so lastniki videli kakšna naj bo primerna in varna oprema za podiranje v gozdu.

Potem pa se je začelo zares. Najprej je vsem udeležencem inštruktor iz SLGŠ iz Postojne z vsemi teoretičnimi osnovami pokazal podiranje debelejšega drevesa.

Potem so se skupine razšle po sečišču in vsak izmed udeležen-

cev je pod budnim očesom inštruktorja imel za nalogo podreti in izdelati eno drevo. Inštruktorji so nenehno opozarjali na izbiro smeri podiranja, pravilno tehniko klesčenja. Poudarek je bil tudi na pravilni drži telesa in uporabi mišic za vsako fazo podiranja in izdelave drevesa. Nenehno so opozarjali tudi na pravilnost krojenja gozdnih lesnih sortimentov. Tu lahko pri nadaljni prodaji precej pridobimo ali izgubimo. Ni izostala tudi šola o izvedbi potrebnega gozdnega reda (zadostno beljenje gozdnih panjev, metanje stelje v kupe, razrez in pokrivanje vrhačev), katerega v gozdovih velikokrat manjka, ali pa ni izveden v taki meri, da bi preprečil razmnoževanje podlubnikov (predvsem lubadarja in rilčkarja).

Kljub temu, da mnogo lastnikov že vrsto let dela v svojih gozdovih, mislim, da je tečaj podal v njihov katalog znanj nova znanja in spoznanja, ki jih je nujno uporabljati za varno in učinkovito delo v gozdu.

Oba dneva tečaja nas je v prijetnem okolju in z dobro hrano gostila kmetija Bučinek iz Vodriža. Za to se jim najlepše zahvaljujemo. ▲

V ČRNJANSKIH GOZDOVIH

BRANKO KANOP

Gozdarji radeljske krajeve enote Zavoda za gozdove Slovenije že več let pripravljajo različne oblike izobraževanja za lastnike gozdov, bodisi v obliki različnih tečajev, predavanj, delavnic ali pa strokovnih ekskurzij.

Da se ne bi izneverili tej tradiciji, smo se tudi letos lastniki gozdov z desnega brega Drave, ki spadamo v občino Radlje, podali v nam bližnje, a neznane črnjanske gozdove.

Pot nas je najprej vodila v Mežico, kjer smo si ogledali opuščeni rudnik svinca in cinka. Pod Peco so rudna bogastva izkoriščali že davni predniki, prvi pisni viri o izkoriščanju svinčne rude, pa so iz druge polovice 17. stoletja. Tudi mi smo se z jamskim vlakom odpravili po starih rudarskih sledeh, da bi vsaj približno spoznali kakšen je bil nekoč »šiht knapov« globoko pod zemljo. Potovanje v podzemlje je bilo za vsakega izmed nas zanimivo doživetje, čeprav smo bili prikrasani za srečanje z »berkmandelcom«, jamskim škratom, ki menda živi tu spodaj.

Na turistični kmetiji Plaznik nas je gostoljubno sprejel črnjanski župan Janez Švab, ki je bil pred izvolitvijo za župana tukaj gozdar in, ki še zmeraj pravi in verjame, da se bo s tem poklicem, ki ga je zmeraj z veseljem opravljal, enkrat še ukvarjal. Na kratko nam je predstavil občino Črna s poudarkom na njenih gozdovih in gozdarstvu.

Milan Golob, vodja Krajevne enote ZGS v Črni, je s podrobnimi podatki o stanju gozdov, lesni zalogi, obliki posesti ter nasploh o gospodarjenju z gozdovi, naše vedenje o tukajšnjih gozdovih še dopolnil. Gospodar Plaznikove kmetije je dodal še nekaj podatkov o svoji kmetiji, poudaril pa je predvsem pomen in vlogo gozda za njeno ekistenco.

Na poti proti Ludranskemu vrhu smo potem opazovali negovane smrekove gozdove, na katere so domači gozdarji zelo ponosni.

Ludranski vrh se dviguje v vznožju ugaslega smrekovskega vulkana, dobro obiskan pa je predvsem zaradi matere vseh lip

Pred vhodom v opuščen rudnik v Mežici.

Foto ▲▼ Janez Skerlovnik

Pred nejevsko lipo.

– 780 let stare Najevske lipe (z obsegom 10,56 m in višino 24 m). Spoštljivo smo ogledovali mogočno drevo, nekaj pomodrovali o zakladu, ki so ga menda tu neke nekoč zakopali Turki, za konec pa smo se še stisnili pod vznožje lipe za spominsko fotografijo.

Na poti v dolino smo se ustavili

še na Pudgarskem, da zremo nekaj več o cemprinu – nam neznan vrsti bora. Na Smrekovcu je namreč edino slovensko avtohtono rastišče tega drevesa.

Prve snežinke in mrzel veter z vrhov, pa so nas prisilili, da smo se na hitro in ravno še pravi čas poslovili od prijaznih črnjanskih gozdarjev.

Še kratek obisk turističnega Šentanela, na poti domov pa že kujemo načrte kam nas bo pot vodila prihodnje leto.

Janez Skerlovnik, naš revirni gozdar in prizadevni organizator tokratne ekskurzije, je obljubil, da se bo trudil tudi v prihodnje in ker ga poznamo, mu to tudi verjamemo. ▲

INFORMATIVNI GOZDARSKI STORŽI V MARCU

GORAŽD MLINŠEK, univ.dipl.inž.gozdarstva, **Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Slovenj Gradec**

Mesec marec je bil zelo suh (druga polovica) in požarno ogrožen. V nižinskih predelih je lepo vreme omogočalo lastnikom gozdov in sekačem GG Slovenj Gradec, da so lahko brez težav izvajali sečno in načrtovano gozdno-gojitvena dela.

Čas pred vegetacijsko dobo (obdobje pred pričetkom intenzivnega pretakanja drevesnih sokov in ozelenitvijo krošnje) je zelo primeren za najrazličnejša negovalna dela v mladem gozdu. Potrebno je bilo pripraviti tudi objekte za spomladansko sadnjo. Načrtovana sadnja v zasebnih gozdovih bo oziroma že poteka v obsegu razpoložljivih proračunskih finančnih sredstev namenjenih za obnovo gozdov. Lastniki gozdov dobijo za po gozdnogojitvenem in letnem operativnem načrtu načrtovano redno sadnjo plačane sadike. Zaščita sadik je sofinancirana. Sadike vzgajajo in dobavljajo za koroško gozdnogospodarsko območje (OE Slovenj Gradec) v drevesnici Omorika. V višjih predelih bo sadnja zaradi podaljšanih zimskih razmer (debelina snega do pol metra in več) mogoča šele konec aprila, lahko pa tudi v maju. Zato so določeno število sadik namenjenih za sadnjo v višinskih predelih (nad 1000 m nadmorske višine) že shranili v hladilnico, kjer hladen zrak zavira brstenje. Večji delež sadik shranjen v hladilnici bodo posadili delavci GG Slovenj Gradec v državnih gozdovih na Pohorju in v Mežiški dolini. Sadike morajo biti pravilno transportirane (pod zaščitnim platnom na transportnem vozilu ali v vrečah) - korenine sadik morajo biti zavarovane pred izsušitvijo. Po končanem transportu je potrebno sadike takoj zakopati v vlažno zemljo blizu objekta sadnje in jih zaščititi pred soncem s smrekovimi vejami. Sadnja je uspešna, če so sadike takoj posajene. Najbolj uspešna je sadnja v jamice s motiko in rovnico.

Posek lanskih novembrskih vetrolomov je bil v najbolj prizadetih predelih (KE Radlje) v zaključni fazi. Po končani sečnji je potrebno na vetrolomnih

površinah takoj urediti sečišča in v aprilu postaviti kontrolno - lovne nastave (kontrolna drevesa, lovne pasti). Pospravo v lanskem decembru po žledu in snegu poškodovanega drevja na vrhnjih delih Pohorja, Košenjaka, Uršlje gore in Pece je ovirala in onemogočala debela snežna odeja. Najmočnejši površinski snegolomi so pod samim vrhom Košenjaka, kjer je močno uničenega kar nekaj hektarjev gozda. Cilj sanacije poškodovanih površin je v čimprejšnjem poseku in spravi poškodovanega drevja zaradi preprečitve prenamnožitve podlubnikov. Gozdarski strokovnjaki ZGS in GG smo se zato odločili, da na lahko prehodnem terenu, kjer so poškodbe drevja površinsko skoncentrirane, izvedejo izvajalci sečno s procesorjem. Procesor je stroj, s katerim drevo posekamo, oklestimo in skrojimo. V marcu je GG najelo takšen stroj za sečno drevja v poškodovanih predelih Košenjaka.

14.marca 2003 so se sestali v prostorih javne gozdarske službe v Slovenj Gradcu svetniki območnega sveta OE Slovenj Gradec in obravnavali ter sprejeli določitev osnutka splošnega dela gozdnogospodarskega načrta Gozdnogospodarske enote Radlje - levi breg za obdobje 2003 - 2012, poročilo o delu ZGS - OE Slovenj Gradec za leto 2002 in predlog programa dela ZGS - OE Slovenj Gradec za leto 2003. Opozorili so na

zmanjševanje števila zaposlenih na OE kljub povečevanju delovnih nalog in na višino finančnih sredstev za vlaganje v gozdove, ki so iz leta v leto manjša.

V marcu je bilo pestro tudi na področju izobraževanja lastnikov gozdov. Javna gozdarska služba je organizirala ob pomoči strokovnjakov srednje gozdarske šole iz Postojne v KE Slovenj Gradec dvodnevni tečaj - varno delo z motorno žago in v KE Črna tečaj za varno delo s traktorjem. V KE Dravograd so domači gozdarji seznanili lastnike gozdov z nego v mladih gozdovih, pogovorili pa so se o krojenju drevja.

Naše območje sta 3.marca obiskala strokovnjaka za krajinsko ekologijo **Roland Gustavsson** iz Švedske in **Teresa Pinto Correia** iz Portugalske pod vodstvom **dr. Janeza Pirnata** iz Biotehniške fakultete v Ljubljani. Zanimali so ju tipi krajin in poseganja v gozdni prostor, predvsem pa zaraščanje negozdnih površin. **Mika**

Medved (načrtovalka na OE) je gostom predstavila območje in projekt o vzdrževanju pohorskih planj. V spremstvu revirnega gozdarja **Jožeta Ogriza** so si planje tudi ogledali. Presenečeni so bili nad čiščenjem in vzdrževanjem krajinsko in estetsko zanimivih negozdnih površin na vrhu Pohorja. Gosta iz Švedske in Portugalske sta ob zaključku strokovnih ogledov krajinskih tipov in spoznavanja dela javne gozdarske službe pri nas in drugje po Sloveniji povdarila, da ne poznata primera v Evropi, kjer bi bila javna gozdarska služba tako zgledno zgrajena od strateške do podrobne ravni kot je pri nas v Sloveniji.

Z aktivnostmi nadaljuje tudi Koroško gozdarsko društvo. 7. marca je obiskal člane društva priznani gozdarski strokovnjak **Dušan Mlinšek** in pripravil zanimivo predavanje o pomenu in vlogi gozda v domačem in širšem svetovnem prostoru. Predavanje je bilo zanimivo tudi za negozdarje. ▲

UTRINKI IZ REVIRJA

Za rekreacijo in dopuste gozdnih delavcev je bilo nekdaj, tudi pod prejšnjo oblastjo, kar dobro urejeno. Sindikalne podružnice po gozdnih obratih so bile zelo aktivne in so v začetku skrbale za vsakoletne sindikalne izlete po raznih krajih Slovenije, katerih večina gozdnih delavcev drugače nikoli ne bi videla. Enkrat po letu 1950 pa je Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec zgradilo tudi svoj počitniški dom v Portorožu z zmogljivostjo od štiri do pet družin v eni izmeni, ki je trajala navadno po deset dni. To je bil za mnoge, tudi za starejše gozdne delavce, najlepši dopust in oddih po naporu in trdem delu v gozdu. Iz revirja Plešivec so delavci, razen tistih najstarejših, redno izkoristili možnost za počitek in oddih v domu.

Pozneje je v predsezoni naš sindikat pri Gozdnem obratu Slovenj Gradec prišel z organiziranim dopustom v domu v Portorožu za člane celotnega obrata. Teh časov se naši, sedaj že upokojeni delavci, še vedno radi spominjajo, ker je večina videla morje prvič v življenju.

Na dan odhoda na dopust je prišel po naše delavce iz Plešivca in Razborja avtobus v Suhi dol, potem je pobral v Podgorju še delavce iz Vodriža, nato pa so se nam pridružili v Slovenj Gradcu še ostali iz obrata in pohorskega revirja. Potem smo se odpeljali proti morju, tako da smo se do kosila že porazdelili po sobah in po drugih najetih prostorih.

To je bilo vedno veselo in razigrano potovanje, ker je imel vsak možnost da je vzel zraven svojo ženo ali pa katrega drugega člana svoje družine. Pri nas v Razboru in Plešivcu so bili skoraj vsi gozdni delavci in njihove žene dobri pevci in ker je skoraj vsak imel s sabo kakšno okrepčilo, se je v avtobusu kmalu dvignilo razpoloženje in že se je začela pesem, kateri je kmalu pritegnil ves avtobus. Tako razpoloženje je potem zaradi dobre oskrbe in prijaznega osebja trajalo vse dni bivanja v domu. Oskrbnica doma je bila takrat gospa Ivanka iz Mislinje, ki je vedno rekla, da so bili Slovenjgraščani njeni najljubši gostje.

SINDIKALNI TURIZEM PRI NAS V GOZDARSKEM SEKTORJU

RUDI REBERNIK

Slika je bila posneta v času skupnih letovanj v starem počitniškem domu v Portorožu. Tedaj še ni bilo urejenih plaž za kopanje in tudi velikega počitniškega objekta Bernardina še ni bilo.

Kopali smo se pred sosednjim domom Železarne Ravne, kjer so že imeli svojo lepo urejeno plažo.

Na sliki so naši trije že upokojeni delavci in sicer od leve: Vlado Berložnik, Lenart Pačnik in Ivan Klemen. Bilo je v začetku meseca junija leta 1967.

Foto Rebernik Rudi

Še nekaj o nastajanju sindikalnih podružnic v GG Slovenj Gradec. V Suhem dolu je bil ustanovljen in formiran sindikalni odbor že 7. februarja 1946 za gozdne in žagarske delavce iz Suhoga dola, Razborja in Plešivca. Ustanovna seja je bila takrat kar v stanovanju žagarja Jurija Zbičajnika, pozneje pa, ko je članstvo naraslo, ker so se vključili vsi gozdni in žagni delavci, pa so seje in sestanki potekali vedno v Suhodolški gostilni. Naša sindikalna podružnica se je imenovala: «Sindikat delavcev in uslužbencev gozdarstva in lesne industrije-Podružnica štev. 1-Suhi dol pri Slovenj Gradcu». Pozneje so se vse te male podružnice združile v enotne sindikalne organizacije s sedežem na gozdnih obratih.

Glavna naloga sindikata v tistih prvih povojnih časih, ko je vsega primanjkovalo, je bila skrb za člane, da so dobili pravično razdeljeno obleko in obutev ter razne druge stvari, ki so bile takrat vse racionalizirane. Pozneje pa, ko so se razmere in življenjski pogoji normalizirali, je sindikat skrbel bolj za izlete in oddih svojih članov ter za nabavo poceni ozimnice.

Z reorganizacijo in ob raznih drugih spremembah v združenem podjetju LESNA, pa so prišle spremembe tudi na področju letovanja in organiziranja izletov po raznih drugih krajih in do-

movih, ki so bili last združenega podjetja. Stari dom v Portorožu je bil dotrajan in potreben obnove, pa tudi premajhen, tako da so ga opustili in dali v najem. Počitniški dom Gozdnega go-

spodarstva v Portorožu, kjer smo nekdaj preživeli veliko lepih dni in veselih ur v krogu svojih družin in sodelavcev, stoji danes samoten in zaraščen in le malokdo se ga spominja in ve zanj. ▲

**ZAVAROVALNICA
MARIBOR d.d.**

PE Podružnica SLOVENJ GRADEC

tel.: (02) 88 12 700, (02) 88 12 730,

fax: (02) 88 12 737

IZBERITE MODRO SVOJO POT

**V 365 DNEH JE LAHKO SAMO
EN DAN NESREČEN.**

NE PUSTITE SE PRESENETITI.

Vaša Zavarovalnica Maribor d.d.

MILENA TRETJAK

V marcu je svetovalna služba, izpostava Slovenj Gradec pripravila srečanje konjerejcev z namenom, da bi slednji pravilno izpolnjevali subvencijske pole. Poleg samih nasvetov, ki jih je dajal svetovalec Smiljan Štruc, pa je bil med konjerejce povabljen tudi Darko Platovnjak iz selekcijsko rodovniške službe. Vse novosti so tako rejci izvedeli iz prvih rok.

Darko Platovnjak je predaval predvsem o novitetah na področju konjereje, še posebej na temo licenciranih žrebcev. Kot je že znano, se pri nas pojavljajo okuženi žrebci. Te licencirane žrebce lahko okužijo predvsem kobile, ki so bile pripuščene pri drugih konjih, se pravi pri neli-cenciranih žrebcih ali kar pri tako imenovanih »žrebcih na črno«. Ti konji po večini ne opravijo vseh pregledov in tako lahko pride do okužb. Samo bolezen se pravi kužno malokrvnost IAK smo prinesli iz Evrope. Imenovani CEM- infektivni metritis kopitarjev pa je v zadnjih letih prišel predvsem iz Hrvaške. Tega so prinesle večinoma kobile, ki so bile tam kupljene. In ravno takšne kobile lahko nato okužbo prenesejo na žrebca.

Inštitut za rejo in zdravstveno varstvo kopitarjev skrbi, da se vsako leto naredi preiskava pri licenciranih žrebcih. Torej na kužno malokrvnost (IAK), konjski arteritis in infektivni metritis kopitarjev (CEM). Po podatkih inštituta je bil v lanskem plemenilni sezoni en žrebec okužen. Ker smatrajo, da okužbe prenašajo predvsem »žrebci na črno«, bodo v tem letu ustrezne službe izvajale še pogostejše kontrole pri tistih rejcih. Še posebej zanimivo pa je, da je kazen denarno zelo visoka, poleg tega pa veterinarska inšpekcija odredi tudi kastracijo žrebca; kljub temu pa se rejci tistih konj tega očitno ne bojijo preveč.

Darko Platovnjak je podal tudi novosti postopka žigosanja žrebcev, ki jih rejci v lanskem letu

LICENCIRANI ŽREBCE NA KOROŠKEM SO:

Žrebci noriške pasme:

706 Atos Nero XII-334 letnik (1995) – Poberžnik Ivan, Dravograd
591 Plemič Vulkan XV-203 (1986) – Jesenšek Vinko, Ribnica na Pohorju
648 Tristan Schaunitz XIII- 261 (1999) – Popič Franc, Muta
664 Virgil Diamant XV- 228 (1992)- Grešovnik Mihael- Vladimir, Podgorje

Žrebci slovensko hladnokrvne pasme:

778 Davorin Schaunitz XVIItemni (1999)- Goljat Jože, Slovenj Gradec

Žrebci haflinške pasme:

90 Vojvoda- 356 (2000)- Tretjak Jože, Mislinja
51 Abaddon- 231 (1987)- Pratnekar Anton, Mežica

Žrebec islandske pasme:

010 Stebbi fra Aertebjerg (1992)- Čas Alenka, Mislinja

Svetovanje Smiljana Štruca je še kako prav prišlo vsakemu rejcu, pri izpolnjevanju subvencijskih pol.

niso pripeljali na žigosanje. Letos jih bo to stalo kar nekaj denarja.

Če želimo, da naša, torej dveletna žrebica pride do rodovnika

Po podatkih statističnega popisa iz leta 2000, se je s konjerejo v Sloveniji ukvarjalo 4.628 družinskih kmetij in 6 kmetijskih podjetij.

V reji je bilo skupno 14.407 konj ali povprečno 3,1 na kmetijo.

V strukturi črede prevladujejo plemenske kobile in žrebice, ki zavzemajo kar 45% glav, z nekaj več kot 20% jim sledijo žrebeta do enega leta ter mladi konji s 14,5%.

Skoraj dve tretjini vseh kmetij redita enega do dva konja. Večjih rejcev, takih z nad 20 konji je malo, le 4%.

in žiga, bo potrebno po novem pred tem odvzeti kri materi žrebice, njenemu očetu in sami žrebici. Te preiskave bodo rejca stali kar petinštirideset tisoč tolarjev. Zgodi pa se lahko še to, da bo moral rejec rodovniški službi plačati še žig. Torej skrb rejca, da svoje kobile pripelje na določen punkt ob pravem času, ni odveč.

Vse novosti, ki nam jih je podal **Darko Platovnjak**, so bile povedane na zadnjem sestanku Združenja rejcev hladnokrvnih konj in haflingarjev Slovenije, ki je bil v začetku leta. Tu je potrebno omeniti tudi to, da je Združenje sogovornik Ministrstva za kmetijstvo gozdarstvo in prehrano ter Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije pri reševanju aktualnih problemov s področja konjereje. Novosti so na pragu že nekaj mesecev, torej lahko pričakujemo še večje spremembe glede konjereje, saj se je združenje zopet sestalo v tem mesecu. ▲

NAŠI MLADI GOSPODARJI

NEVENKA KOTNIK, Podpredsednica DPM Mislinjske doline

Večkrat je slišati godrnjanje starih mam in dedov: »Pri naši hiši pa ni mladih, ki bi hoteli gospodariti na kmetiji. Vsi bežijo v mesto.«

Take govorice vedno bolj prizadenejo prebivalce podeželja, kjer malo mladih vidi uspešno prihodnost. Kljub slabostim kmetijske politike pa se med njimi najdejo tudi takšni mladi fantje, ki ves svoj trud vlagajo v razvoj kmetije, od katere v prihodnosti pričakujejo, da jim bo poplačala njihovo težko delo z bogatimi sadovi.

Eden takih vzorov je zagotovo tudi naš zvesti član Društva podeželske mladine Mislinjske doline, **Boris Pačnik** iz Mislinjske Dobrave.

Na koroškem regijskem tekmovanju je bil med močnimi konkurenti izbran za gospodarja leta 2002, kar je bila njegova vstopnica na državno tekmovanje, kjer se je s svojim znanjem in spretnostjo dobro odrezal.

Najprej novička za vse punce, ki si iščejo fanta in bi želele na kmetijo: Boris je zaenkrat še samski. Zato naj vsem postrežem še z naslednjimi podatki:

Boris je rojen: 10.11.1978;

Njegov točen naslov se glasi: Mislinjska Dobrava 77, 2382 MISLINJA

»Šalo na stran.«

Že kot majhen deček je kazal veliko zanimanje za delo na kmetiji. Pri tem pa so mu in mu tudi še danes pomagajo bratje Jožek (njegov dvojček), Srečko in Peter.

Boris je svoja dijaška leta preživel v Mariboru, kjer se je uspešno izšolal na srednji kmetijsko-strojni šoli. Usvojeno znanje mu še kako prav pride pri samem delu na kmetiji.

Oče in mati sta imela za prihodnost kmetije velike načrte, ki pa jih je pri uresničevanju zmotila velika tragedija. Družina je zaradi nesreče pri delu izgubila očeta. Po njegovi smrti je Boris na svoja ramena prevzel veliko breme in leta 1998 prevzel kmetijo, pri čemer so ga podprli vsi bratje z mamo na čelu. Ta je še posebej vesela, ker sin uspešno gospodari in uresničuje očetove načrte.

Kmetija je velika kar 40 ha, od tega je 12 ha njiv, travnikov in pašnikov ter 28 ha gozda.

Podeželska mladina Mislinjska dolina z Borisom v naši sredi.

Kmetija je dovolj velika, da je na njej moč pridelati dovolj sena in koruze za rejo 15 molznic in

mehke blazine, saj živina že veselo kliče, da je napočil čas za krmo.

Na kmečkih igrah in pri domačem delu pri nas vedno je veselo...

štirih pitancev. Vsako jutro v zbiralnico v Dovžah odpelje 100 do 130 l mleka. Na kmetiji je posodobil hlev in silose, zgradil pa je še strojno lopo (pri kateri so mu pomagali tudi najbolj pridni korenjaki iz našega društva) in gnojno jamo.

Pozimi največ dela v gozdu, kjer sta mu motorna žaga in traktor »najzvestejša spremljevalca«.

Pri Fričevih poleg Borisa in mame Verice živijo še brat Peter s svojo družino in brat Jožek, ki poleg službe in šole vedno radi poprimajo za delo doma na kmetiji.

»Na kmetiji dela nikoli ne zmanjka in je težko najti nekaj prostega časa«, večkrat pravi Boris, ko člani DPM Mislinjske doline veselo kramljamo in snujemo načrte za prihodnje aktivnosti in srečanja. Vseeno pa si vsaj ob vikendih zvečer utrga nekaj prostih uric in z nami veselo zajadra v nočno življenje. Težka pa je glava naslednje jutro, ko jo je treba dvigniti z

Naše geslo se glasi: vsi smo kot eden krmar na naši barčici.

Velik del prostega časa preživi z nami tudi na izletih, kvizih, kmečkih igrah ter na ostalih srečanjih, kjer se družimo mladi.

Še posebej je treba poudariti, da je Boris poleg tega, da je pridnih rok, izredno dober plesalec in da se v njegovi družbi nihče ne more dolgočasiti. Ima namreč velik smisel za humor, s katerim te zna vedno spraviti v dobro voljo.

Kakšni pa so načrti, ki jih riše Boris?

Še tako uspešno kot do sedaj, ali pa še bolj, bo skušal voditi gospodarstvo na kmetiji, kjer je mama zares njegova desna roka.

Svojo čredo bo poskusil povečati na 30 glav živine. V strojni lopi bo opremil mehansko delavnico, kjer bo lahko popravil kmetijsko mehanizacijo.

Boris je pametno previden gospodar, ki se kljub velikim potrebam po denarju za investicije v objekte na kmečkem dvorišču, noče zadolžiti, takole pravi: »Zadolžiti se je lahko odplačevati pa ne.« Prav ima, tudi počasi se daleč pride.

Čestitamo Borisu za laskavi naslov in mu kličemo veliko uspehov v prihodnje. V DPM Mislinjske doline smo ponosni, da ga imamo v naši sredi, zato smo ga na letošnjem občnem zboru izvolili za našega predsednika.

Tako je prevzel vse obveznosti in dolžnosti, ki jih je imel na svojih ramenih naš bivši predsed-

nik Matej Skrivarnik, ki pravi, da se je z nami lepo družiti, vendar čas v zakonskem jarmu in pri ustvarjanju družine zahteva svoje.

Vsi člani z Borisom na čelu pa bi mu radi povedali, da je varno krmari našo ladjo in da nam je bilo z njim lepo.

Seveda pa vsaj nekaj podobnega pričakujemo od Borisa, potrudili se bomo, da mu bomo pri tem čim več pomagali.

Hkrati se Borisu javno zahvaljujem, ker je javnosti razkril nekaj skrivnosti iz svojega bogatega življenja na kmetiji. ▲

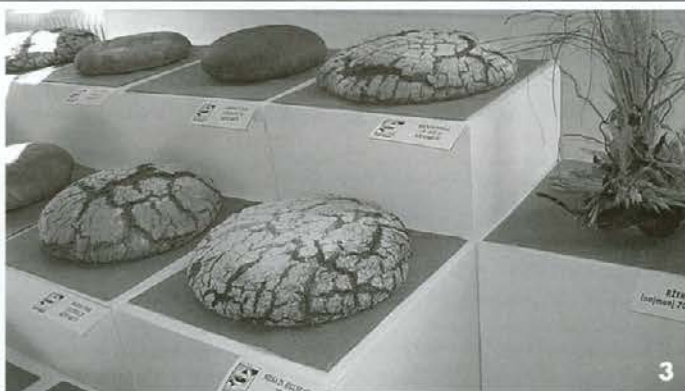
DOBROTE SLOVENSКИH KMETIJ NA PTUJU DIŠALO JE PO POTICI, KRUHU, SALAMAH...

FRANC JURAČ

To, kar so nekoč pekle kmečke babice, so zdaj dobrote naših kmetij, turističnih kmetij in nekaterih gostišč. V minoritskem samostanu na Ptujju je bila med četrtim in sedmim aprilom že 14. državna razstava "Dobrote slovenskih kmetij". 650 kmetij je v ocenjevanje prijavilo 972 izdelkov domače kuhinje, večina pa je bila vrhunske kakovosti. Samo zlatih priznanj so podelili 209. Častni pokrovitelj letošnje razstave je bil **Borut Pahor predsednik Državnega zbora Republike Slovenije**. Na otvoritveni slovesnosti je povedal, da je ptujjska razstava izrednega pomena za prikaz pestrosti slovenske kulinarike na podeželnju in za spodbujanje dejavnosti na kmetijah. "Na podeželnju živi en milijon Slovencev in Slovenk, kvaliteta njihovega življenja pa je bistvenega pomena zato, da bodo na podeželnju tudi ostali. Naš interes je, da ohranimo slovensko podeželje, da bodo tudi mladi našli svojo priložnost za kakovostno in uspešno življenje. Slovensko podeželje mora ob kmetijstvu razvijati tudi druge vzporedne dejavnosti, ki so bistvenega pomena za njegovo prihodnost. S kulinariko poudarjamo tudi našo identiteto", je še povedal predsednik Državnega zbora Borut Pahor.

V okviru spremljajočih prireditev letošnje 14. razstave Dobrote slovenskih kmetij sta potekala tudi dva strokovna posveta in sicer o turizmu na podeželnju kot priložnosti za mlade ter o podjetniških izzivih podeželja.

Bogata in lepo urejena letošnja razstava je na Ptujju privabila veliko obiskovalcev. Tudi jaz sem se pridružil številnim obiskovalcem, ki so se zgrinjali po hodniku, da bi se prebili v razstavne prostore, kjer je dišalo po velikonočnem kruhu, po orehovi potici, po pol zrnatem kruhu, po proseni kaši, po koruzni kvašeni pogači, po ocvirkovki, po prleški gibanici, pa po prekmurski in koroški salami ter tudi po dobrotah, ki so jih predstavljali koroški kmetje. Bogastva sveta ob Muri pa niso predstavljale le dobrote s slovenskih kmetij, ampak tudi likovna dela skupine Likos Murska Sobota. Na hodniku samostana so bile slike, ki so jih razstavljali Karel Kosednar, Vlado Sagadin, Otilija Kreft, Ernest Bransberger, Alojz Veberič, Geza Škaper, Anton Bertalančič, Marjan Horvat, Jože Puhani, Irma Premrl in Jože Špilak. ▲

1. Slovenske pokrajine so se letos predstavile tudi z velikonočnimi motivi, med njimi je bilo tudi celjsko območje s Koroško.

2. Nekoč so žito mleli v mlinih ob potokih. Danes pa ga lahko meljete doma na mizi, tako kot je ajdo mlel na razstavi dobrot slovenskih kmetij Simon Dobčnik iz Šmartnega pri Litiji, kjer je moko tudi prodajal.

3. Rženi kruh Ksenije Peršak ob Meži prvi zgoraj na desni in rženi kruh Milke in Avgusta Gerdej - Turistične kmetije Kajžar iz Mežice spodaj na skrajno desni.

4. Za bio bučno olje pa je bronasto priznanje prejela ekološka kmetija Majde Sinreih iz Kozjaka pri Mislinji.

Foto Franc Jurač

NA MLADIH SVET STOJI.....

NEVENKA KOTNIK, Podpredsednica DPM Mislinjske doline

Ko sem se zaradi študija preselila v mesto Maribor, sem se vedno bolj začela zavedati, kako sem srečna, da živim v majhni, mirni vasi, kjer sem odmaknjena od mestnega vrveža in hrupa tovarn. Le doma sem si lahko v miru napolnila baterije za še en naporni teden v Mariboru.

S prijatelji smo se večkrat pogovarjali o raznih pridobitvah, ki so jih deležni v svojem kraju, ki pa jih sama pogrešam. Začuden so me spraševali: »Ja, kje si pa ti doma, Bogu za hrbtom, da ničesar nimate?«

Že, ko sem jim povedala: »Na

Selah«, nihče ni dobil najmanjše predstave, kje bi to lahko bilo.

Ni mi bilo hudo zaradi zadrege, v katero so me spravili, pač pa me je bolelo spoznanje, da je naš kraj, kar se tiče razvoja, res še daleč zadaj in da mladi s podeželja nismo enakovredno deležni sodobnih pridobitev, ki drugim v razvitejših krajih lajšajo življenje.

Tudi mladi s podeželja se zavedamo vedno večje krize v kmetijstvu.

Smo vas, kjer prevladujejo kmetije, ki so dokaj modernizirane. Večino obdelave opravijo stroji, če le teren ni preveč strm. V mnogih sodobnih hlevih,

ki so namenjeni za prosto rejo, so grajene molžne naprave, ki olajšajo našemu kmetu jutranjo in večerno molžo.

Na tak način se dokaj spreminja podoba našega kraja. Nekdanje veliko kmečko dvorišče nenadoma postane čisto majhno in ukleščeno v kup velikih gospodarskih objektov, od starih lop do hlevov.

Vse to pa drago stane, kmetija pa ti kar naenkrat ne more postreči z mnogo denarja. Zato je velika večina kmečkih ljudi prisiljena, da je poleg kmetovanja še dodatno zaposlena v mestu. Tako ljudje pridno delajo in se trudijo od jutra do večera,

da bi si poleg vsakdanjega kruha lahko privoščili še kaj več.

Zvečer pa razočarani ležejo k počitku s spoznanjem, da komaj pokrijejo osnovne stroške, kaj da bi jim ostalo še kaj za boljše in razkošnejše življenje.

Pika na i pa so še negativni ukrepi kmetijske politike ob vključevanju Slovenije v EU, ki kmetu močno znižujejo prihodek (kakovost mleka, zakol živine,...)

Ponekod na vasi pa ti ob vožnji skozi kraj nenadoma zastane zaskrbljujoč pogled na zapuščenih kmetijah, katere so mladi nasledniki zapustili, ker v njej ne vidijo obetavne prihodnosti. Le te propadajo in postajajo tuje na vasi.

Kmetom ponuja veliko dopolnilnih dejavnosti posebna organizacija CRPOV, ki se ukvarja s celostnim razvojem podeželja in vasi. Le ta je veliko pomagala pri načrtovanju ponudbe kmetov, ki bi se vedno bolj usmerjali v razvoj turistične kmetije tako, da

bi z ohranitvijo starih običajev predstavili delček slovenske tradicije naših prednikov; z gradnjo apartmajev in s širjenjem hiš bi nudili prenočišča, s predelavo mleka in sadja pa bi lahko prodajali svoje domače dobrote in izdelke.

Kmetom je ta organizacija predlagala ideje, kaj ponuditi turistom, ki zaidejo v naš kraj (bodisi ko se peš odpravijo na Uršljo goro in se čisto slučajno ustavijo na eni izmed naših kmetij), hkrati pa je poskrbela za subvencije pri izvedbi novih projektov.

Delo kmetov na poti izvrševanja načrtov se je tako pričelo z optimistično vneto in z dobrim navdihom. Začetek je bil dober, kasneje pa je ta začetni »bum« začel slabeti s spoznanjem, da se je pri razvoju določenih projektov dopolnilnih dejavnosti v kraju začelo vse rušiti.

Prišli smo do ovire, ki se ji pravi »denar«. Tega nikoli ni zadosti, česar koli se lotiš.

Tisti, ki so dobili subvencije, pa morajo »na vekomaj« čakati na upravne službe in inšpekcije, ki so pooblaščen za izdajo potrebne dokumentacije in uradnih dovoljenj.

Tako je bila lepa možnost za marsikoga zapravljen. Najhuje je, ko delovni in zagnani kmet izgubi voljo. Težko se zopet postavi na noge in začne vlagati v nekaj novega, za kar ni povsem prepričan, da bo od tega dela kdaj lahko jedel kruh.

Vseeno pa mislim, da lahko z druženji mladih (kot je naše Društvo podeželjske mladine), na katerih zagotovo stoji prihodnost, marsikaj storimo za izboljšanje življenja na podeželju.

Z obiski razgovorov okroglih miz, raznih tečajev in drugih posvetov, dobivajo nasledniki kmetij svoje ideje in predstave, kaj vse je možno na kmetiji izboljšati in v katero donosno panogo se je pametno usmeriti.

Z dobrim sodelovanjem na področju kmetijstva bo morda nekoč tudi naše podeželje v polnosti zaživelo.

Vsak, ki je tik pred tem, da vrže puško v koruzo, naj mu bo vodilo:

»**Nikoli** ne bodi zadovoljen s tistim, kar si, če želiš postati tisto, kar nisi; kajti tam, kjer si postal zadovoljen, boš tudi ostal.«

»**V** slogi je moč.« pravijo. V življenju je mogoče doseči skoraj vse cilje, ki si jih zastavimo. Pri tem pa se nikakor ne smemo poslužiti metanja polen pod noge tistim, ki so lahko uspešni in od katerih se zaradi njihovega uspeha čutimo ogrožene. Bolje se je z njimi povezati, si pomagati, le tako lahko nekaj dosežemo.

Vsako dobro delo za soseda ali sokrajana bo rodilo sadove tudi na domači njivi. Tako si bomo skupaj ustvarili lepšo prihodnost, tako zase kot za naše potomce. ▲

ČEBELARSTVO V APRILU

ČEBELARSTVO

JANEZ BAUER

Ozeleneli so travniki in drevje se že odeva s cvetočo preobleko. Vse cveti in naša dežela vsak dan bolj dobiva rajsko podobo. Za čebele in čebelarja se pričenejo tisti najlepši dnevi.

Čebele sedaj izletavajo od zore do mraka. Letijo iz cveta na cvet in se vračajo v panj otovorene s koški cvetnega prahu, ali napolnjen medeni želodček z medičino. Čebele v eni sezoni potrebujejo do 40 kg cvetnega prahu in sedaj je glavna sezona, da si napolnijo zaloge v satju. To je tudi za čebelarja pravi čas, da jim ga lahko del odvzame za svoje potrebe. Potrošniki iz dneva v dan bolj spoznavajo zdravilno vrednost cvetnega prahu in povpraševanje po njem strmo narašča. Zato čebelarji v času cvetenja sadnega drevja namestimo na panje smukalnice cvetnega prahu, ki del cvetnega prahu čebelam odvzame. Ta cvetni prah moramo shranjevati v zmrzovalniku, saj pri sobni temperaturi zelo rad hitro splesni. Kasneje ga osušimo na toplem zraku, ali v sušilniku in shranimo v neprodušno zaprtih posodah. Količina odvzetega cvetnega prahu je pod deset odstotkov,

zato ni strahu, da bi zaradi našega odvzema čebelja družina trpela pomanjkanje.

Tudi v panju se razvoj čebelje družine približuje vrhuncu. Matica dnevno povečuje obseg zaleganja in tudi število čebel v panju strmo narašča. Iz skromnih 15.000 v marcu, bo čez kak mesec in pol narasla na 60.000 in tudi več. Z dvigom temperature in vnosom medičine in cvetnega prahu v panj matica zelo poveča zaleganje. Dobra matica tako lahko na dan zaleže tudi

2000 jajčec, kar pomeni da bomo čez 21 dni imeli dnevno 2000 čebel več, ki bodo čez 40 dni postale pašne čebele in nam prinesle veliko medu. To je tisti zakon štiridesetih dni, ki ga mora vsak čebelar upoštevati, da bo ob paši imel polne panje pašnih čebel, ki mu bodo panje polnile zokusnim medom.

Z velikim številom mladih čebel se v panju zelo poveča tudi gradilni nagon. Mlade čebele izločajo luske voska in nato z njimi gradijo novo satje. To je kot

bi prenavljal stanovanje, saj v starem počrnelim nihče ne živi rad. Zato mora imeti čebelar dovolj satnih osnov, iz katerih nato čebele izdelajo novo satje. Po priporočilih strokovnjakov bi morali satovje v panju zamenjati v treh letih, da bi lahko preprečili razvoj noseme in hude gnilobe. To je tudi eden od pogojev za pridobivanje ekološko neoporečnih čebeljih pridelkov, za kar se vedno bolj zavzemamo. Ne pozabimo tudi na gradilnike trotovine. To je okvir sata, ki ni v celoti zapolnjen s satnico. V praznem okvirju čebele gradijo trotovske celice, ki jih nato matica hitro zaleže. Vanj pa se preseli tudi veliko varoje. Ko je trotočina pokrita, jo izrežemo. Trotovske bube izpraznimo iz satja in pokrmimo kokošim. Veliko bolje bodo nesle. Tako dobimo deviško satje, ki ga bomo uporabili za izdelavo novih satnic, in v veliki meri se znebimo varoje. Obenem je tak gradilni sat tudi barometer ali pokazatelj rojilnega razpoloženja, saj pred rojem čebele prenehajo z gradnjo satja.

Konec meseca pa lahko pričakujemo že prve roje. ▲

Foto Janez Bauer

Varno in ljubeče družinsko okolje bi morala biti osnovna pravica vsakega otroka. Kadar pa otrok izgubi občutek, da sta družina in dom zanj varno in ljubeče zatočišče, izgubi najpomembnejši temelj stabilnega in polnega življenja.

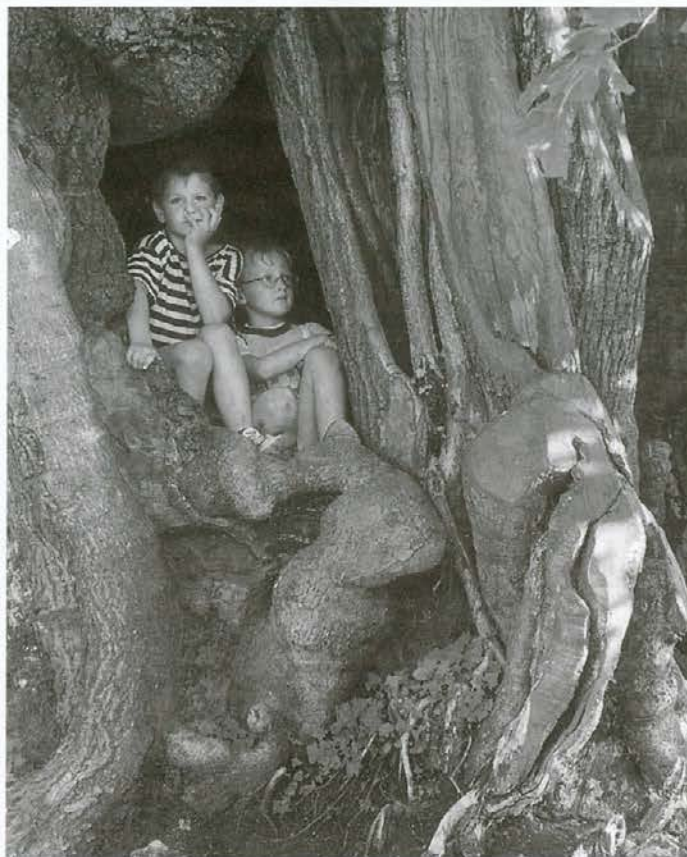
Na svetu je milijone družin. Vsaka je malo drugačna, pa vendar so si vse podobne. Podobne so si v temeljni nalogi, ki jo morajo opraviti starši, odrasli, in sicer otroka morajo pripraviti za življenje, tako da ga imajo radi, ga varujejo, skrbijo zanj, se zanj zanimajo in ga spoštujejo. Tako se otrok uči imeti rad, varovati, skrbeti, se zanimati za svet, ljudi spoštovati. Uči se v odnosih in iz odnosov z očetom in mamo, z brati in sestrami.

Otrok v družini pridobi občutek lastne vrednosti, ki zraste iz mnogih drobnih in dragocenih izkušenj, ko živi z ljudmi, ki se ga veselijo, z njim rastejo in mu pomagajo, kadar kaj ne zna in ne zmore in ko se veselijo vsakega njegovega novega koraka.

Občutek lastne vrednosti je tesno povezan s psihološko pravico otroka, da sme misliti po svoje in da ima pravico do svojih občutkov in čustev.

Vsaka družina je konfliktna skupina, ne more biti drugače. Zato je pomembno, da družinski člani razvijejo sposobnost, da nasprotja prepoznajo, sprejmejo in jih rešujejo. Otrok kmalu odkrije, da misli drugače kot oče ali mama in takrat se začne zanj pomembno učenje. Nauči se prepoznati konflikt, potem se ga nauči verbalizirati in nato, kako ga rešiti. Večkrat ga mora reševati tudi s pogajanjem, kar pomeni, da vsakdo pove, kaj želi in da posluša drugega z namenom, da bi skupaj iskali rešitve.

Če otrok v družini doživlja nasilje, ki je usmerjeno proti članom družine, povzroči pri njem psihično in čustveno škodo,

V naročju Sedovnikove lipe.

Foto Peter Vernik

ki se je pogosto ne da odpraviti.

V družini pa je potrebno ohraniti generacijske razlike oziroma jasno razločevati, kdo so starši in kdo otroci. Če so te razmejitve dovolj močne in jasne, imajo otroci možnost za varno odrasčanje.

V družini, kjer sta oče in mati, potrebujeta zaveznitvo posebne vrste, in sicer tako, da si v vlogi staršev in zakoncev ne nasprotujeta. To nikakor ne pomeni, da morata v vsem enako misliti, temveč to, da si morata dovoliti razlike, sprejeti drugačnost, govoriti o njej. Potem otroku ne bo treba prevzeti vloge reševalca njunih konfliktov.

V enostarševskih družinah pa je za otroka in za enega od staršev včasih težje vzpostaviti in ohraniti neodvisnost, zato je pomembno, da ima mama ali

oče, ki sam živi z otrokom, podporo in oporo pri drugih odraslih.

Družina mora stremeti k zdravemu načinu življenja. To pa po eni strani pomeni, da morajo starši otroke vzpodbujati v zdrav način prehranjevanja, v veliko telesnega gibanja, v izogibaje raznim razvadam, v ustrezno obvladovanje stresnih in konfliktnih situacij in podobno.

Pomembna naloga staršev je, da vsak dan posvetijo otrokom del svojega časa, ki ga preživijo skupaj v prijetnem vzdušju (sproščen pogovor, razne družabne in rekreativne aktivnosti in drugo).

Starši so dolžni vzpodbujati otroke, da razvijejo svoje sposobnosti, interese in samostojnost. Otroci se v družini nauči dveh temeljnih stvari: samosta-

jnosti oziroma skrbi zase in sodelovanja, povezanosti oziroma skrbi za druge.

Z vidika otrokovega odrasčanja je priporočljivo tudi zmerno organiziranje njegovega prostega časa v raznih krožkih, klubih in društvih, saj si tako postopno oblikuje delovne navade in cilje svoje dejavnosti, uči se slediti pravilom skupine, širiti svoje socialne stike, spoznavati raznolikosti in doživljati zadovoljstvo.

Vsak otrok ima določene osnovne čustvene potrebe, ki morajo biti zadovoljene, da ostane psihično stabilen. Med vsemi so najbolj primarnega pomena potreba po ljubezni, pozornosti in pripadnosti ter potreba po občutku, da je zaželen.

Robin Skynner pravi, da so zdrave tiste družine, ki imajo:

- pozitivno in prijazno naravnost do ljudi,
- kjer družinski člani znajo biti hkrati avtonomni in neodvisni ter odvisni in povezani,
- kjer sta starša zaveznika, ki premoreta dovolj moči, da odločita, vendar se prej temeljito posvetujeta z vsemi,
- kjer imajo člani odprto in svobodno komunikacijo, ki temelji na izkušnji, da so čustva dovoljena.

Starši se morajo zavedati, da je vsak otrok edinstven in enkrat en ter da je zanj najpomembnejše, da ga starši vzamejo takega kot je. S tem otrokom omogočijo, da bodo zrasli v zdrave, samostojne, odgovorne in srečne odrasle ljudi. Ravno to pa je naloga in želja vsakega roditelja.

L.N.Tolstoj:

»Vse srečne družine so si podobne, vsaka nesrečna družina pa je nesrečna po svoje.«

Odrasli, poskrbimo, da bodo naši otroci živeli v zdravih in srečnih družinah!

FRANC JURAČ

Spomladi, ko na naši kmetije prično delati na polju in v gozdu, je gotovo njihova prva skrb priprava strojev za varno delo. Vsak kmet pa dobro ve, da je treba stroj pripraviti tehnično brezhibno, ker le s takim strojem je delo varno in hitro opravljeno. Ob pričetku del na poljih pa preventivno pomagajo tudi policisti Policijske postaje Slovenj Gradec in o tem smo se pogovarjali s pomočnikom komandirja policijske postaje Igorjem Knezom.

"Za varen pričetek dela s kmetijskimi stroji, zlasti pa s traktorji smo tako kot v lanskem letu tudi letos pričeli z izvajanjem preventivnih akcij, ki so namenjene kategorijam voznikov traktorjev in drugih delovnih strojev. S tem želimo pri tej kategoriji udeležencev v cestnem prometu doseči, da bi čim bolj upoštevali osnovna pravila varne vožnje, saj sta traktor in delovni stroj po Zakonu o varnosti cestnega prometa motorni vozili in če sta udeležena v cestnem prometu, morata biti kot takšni registrirani in tehnično brezhibni. To pa predvsem zaradi varnosti lastnikov teh vozil, kot tudi varnosti ostalih udeležencev v cestnem prometu."

Med svojim delom na polju ali na travniku in v gozdu traktoristi velikokrat vozijo tudi po regionalnih cestah. Ob slabih vremenskih prilikah pa na cesto nanašajo blato in zaradi tega lahko pride do prometne nesreče. Ali so takrat povzročitelji odgovorni, da cesto očistijo?

"V takih primerih, ko so nastale ovire na cesti in v cestnem prometu in ko je cesta onesnažena ob nanosu gnoja, zemlje, peska in drugega materiala, mora oseba, ki je cesto onesnažila, najprej na to oviro opozoriti v primerni oddaljenosti za varnostnim trikotnikom in o tem takoj obvesti policijo ali upravljalca ceste. Vse stroške zavarovanja in odstranitve ovire nosi tisti, ki je oviro povzročil, če je ne more sam odstraniti. Policisti imamo

Igor Knez, pomočnik komandirja policijske postaje Slovenj Gradec

pooblastilo, da lahko takega voznika, ki je naredil oviro na cesti in je takoj ne odstrani, kaznujemo z denarno kaznijo 15.000 tolarjev. Prav tako je voznik v cestnem prometu kaznovan, če ovire ni označil."

Za vožnjo po glavni cesti pa velja omejitev prometa za traktorje in delovne stroje. Tako oviro pa precej čutijo tudi kmetje, ko uporabljajo glavno cesto za spravilo pridelkov?

"Res je. Z odredbo o omejitvi prometa na cestah v Republiki Sloveniji se na cestah oziroma odsekih cest v RS, v določenem času in v neugodnih vremenskih razmerah omeji promet in sicer: tovornih vozil in skupin vozil, katerih največja dovoljena masa presega 7.500 kilogramov, za traktorje, motokultivatorje, delovne stroje in vprežna vozila, tovarna vozila in skupine vozil z zaprto nadgradnjo ali ponjavo, zgibnih ali dvonadstropnih avtobusov ter bivalnih vozil in bivalnih priklopnikov, razen lahkih tovornih vozil, ki so izvedena na osnovi osebnih avtomobilov. Za ta vozila je iz odredbe prepovedan promet vse leto vsako nedeljo, praznik ali dela prost dan od šeste do dvaindvajsete ure, v petek pred veliko nočjo od štirinajste do dvaindvajsete ure, v času od 15. junija do 5. septembra - to je časovni termin

letne turistične sezone, pa je prepovedan promet vsako soboto od šeste do trinajste ure. Za traktorje, motokultivatorje pa je prepovedan promet tudi vsak dan ponoči. To pa je čas od sončnega zahoda do sončnega vzhoda. Pri tem pa naj povem, da odredba o omejitvi v Republiki Sloveniji ne dovoljuje prometa traktorjev po glavni cesti, vendar obstajajo izjeme in sicer tudi za promet traktorjev, če se z njimi opravlja prevoz, s katerim se ob pravilu prevažajo hitro pokvarljivi kmetijski in gozdni sadeži oziroma pridelki, prevoz žita v skladišča ali v sušilnice v času žetve. Tisti kmetovalci, ki so neizogibno vezani na promet po glavni cesti v času prepovedi prometa, smejo s traktorji in delovni stroji biti na cesti le, če ima prevoznik pisno dovoljenje za prevoz v času prepovedi prometa. Dovoljenje za takšen prevoz izda na podlagi pisne vloge prevoznika Ministerstvo za notranje zadeve oziroma policija. Vlogo je treba na Ministrstvo vložiti najmanj tri dni pred začetkom prevoza in oseba, ki je neizogibno vezana na promet s traktorjem po glavni cesti v času omejitve prometa, lahko ali mora podati pisno vlogo, ki mora vsebovati naslednje podatke: ime in priimek, vrsto in registersko oznako vozila, relacijo na kateri se bo opravljal prevoz, datum in čas

prevoza, vrsto in količino tovara ter utemeljen razlog za prevoz v času prepovedi prometa. Voznik mora izdati dovoljenje imeti pri sebi in ga na zahtevo policista dati na vpogled. Vskladno, ki bi želel podati vlogo za odobritev vožnje v času prepovedi, pa naj vlogo naslovi na Generalno policijsko upravo, sektor za cestni promet Ljubljana, Štefanova 2. Ob tem pa bi rad povedal še to, da je Policijska uprava Slovenj Gradec že dala pobudo na Generalno policijsko upravo, da bi se glavna cesta Dravograd - Slovenj Gradec - Arja vas izvzela iz Odredbe o omejitvi prometa in tako ne bi več prihajalo do teh problemov, saj ne beležimo povečane problematike traktoristov za kar smatramo, da promet traktorjev v tem času ne bi vplival na varnost cestnega prometa."

Gospod Knez, kaj bi za zaključek najinega pogovora svetovali voznikom traktorjev?

"Osebnostno mislim, da je zelo prav, da traktoriste opozorimo na marsikaj. Vozniki traktorjev naj opravljajo vozilo le, če so zato usposobljeni in v dobrem psihofizičnem stanju. Naj upoštevajo, da je traktor po Zakonu o varnosti cestnega prometa motorno vozilo in mora biti kot takšno, ko je udeleženo v cestnem prometu, registrirano in tehnično brezhibno. Traktoristi naj se zavedajo, da kabina traktorja in varnostni pas rešujeta življenja in da kmetijska vozila uporabljajo samo za kmetijske namene. Predvsem pa je pomembno, da pazijo na sopotnike, ki jih prevažajo na traktorju, posebno na otroke. Traktor in traktorski priključki naj bodo pravilno označeni in osvetljeni in traktorski priključki in tovor naj ne zastirajo pogleda. Če bodo traktoristi upoštevali vse to kar smo jim povedali mislim, da se bodo izognili marsikateri nesreči, ki za seboj pušča velike posledice."

Ni naš namen kaznovati, ampak opozarjati!" pravi Igor Knez, pomočnik komandirja policijske postaje Slovenj Gradec. ▲

PRAZNUJEMO

90 LET ROZIKE ČAS

MIHAELA KOTNIK

Vse, kar nam daje narava, je naše življenje; rodimo se, živimo, delamo, zastavimo si cilje, po katerih hrepenimo, potem pa ostarimo.

Tudi Roziki Čas je čas neusmiljeno teklen in od njenega rojstva je že minilo 90 let. Rodila se je 8. avgusta 1912 leta v Gaberkah pri Šoštanju, materi in očetu 10 otrok roj. Borovšek po domače »Sp. Žerjavu«. Rozika je bila stara komaj 6 let, ko ji je umrla mama. Težki so bili časi, pa vendar, odrasčala je v lepo mlado dekle. Želela si je zaslužiti kak dinar zase, zato je hodila po vasi v »tavrhe«, da si je lahko kupila kaj zase. V teh letih še vas Gaberke ni bila tako številčno naseljena kot je danes. Tukaj je v večini živelo kmečko prebivalstvo, le redki so bili iz delavskih družin. Z vasi je kmalu spoznala fanta, ki mu je pozneje rodila sina Ivana. Ljubezen pa jima ni bila usojena. Rozika pa je kmalu spoznala bodočega moža Ivana Casa. Zbližala ju je ljubezen in leta 1940 sta si izrekli svoj zvesti da. Z roko v roki sta vkorakala

Rozika ob njeni 90 letnici doma.

na novo pot življenja. Iz njune ljubezni in zvestobe, so se jima rodile pozneje kar tri hčerke: Anica, Marta in Marija. Njen mož je bil zaposlen v rudniku lignita v Velenju, ona pa je bila doma gospodinja in skrbela je za dom in družino. Želela sta si priti do svojega doma, zato sta najprej kupila zemljo v bližini njenega doma in si zgradila hišo. Dokupila sta še pozneje nekaj zemlje, da je lahko Rozi-

ka, kljub svojim letom, pridelala zase nekaj zelenjave in cvetja. Kar nam narava daje, pa tudi vzame, tako je tudi Roziko prizadela leta 1992, ko ji je umrl mož Ivan.

Že deseto leto preživlja jesen življenja sama s hčerko Marto in zetom Viktorjem. Rozika rada sprejme v svoje naročje vnučke in pravnuke; pravi, da ji prav oni polepšajo urice, kadar jo obiščejo, tudi z zeti in snaho se

rada pomeni to in ono. Rozika je ljubiteljica narave, ljubi cvetje, petje in pa dobro voljo, če se le da. Kljub svojim letom se še ne da, saj iz njene glave prihajajo še vedno lepe deklamirane pesmi, ki jih ima tudi zapisane v njeni knjigi, ki jih je kar precej. Rozika tudi rada poklepeta po telefonu, obišče še peš svoje prijatelje in znance in se tudi rada udeleži službe božje v domači cerkvi. Rozika je še čila in zdrava, dobrega uma in spomina. 7. decembra pa ima naša organizacija RK Gaberke srečanje starejših krajanov. Vem in upam, da bo med njimi tudi Rozika. Moram reči, da je tudi naša najstarejša krajanka. Prosili jo bomo tudi takrat, da bo recitala kakšno svojo pesem in popestrila program. Rozika korajža velja! Naj vam služi zdravje še na mnoga leta. Tudi na predvečer njene 90 letnice smo jo obiskali na domu, ji stisnili roko, in zaželeli še veliko zdravja, veselih dni in še mnogo let. Kolko'r kapljic tolko let, naj vam Bog da, še na svet živeti »živijo Rozika«. ▲

MATILDA HANJŽE – KUČIJEVA BICA 80 LET

LUDVIK RUDOLF

Matilda se je rodila 4. 4. 1923 na Šafarjevi kmetiji nad Boštjanom pri Dravogradu. Mladost je preživela doma. Zelo mlada se je poročila z Viktorjem na kmetijo Kuči nad Sv. Danijelom v kraju Trbonje. Tu jo je čakalo samo težko delo na precej zapuščeni kmetiji. V zakonu se je rodila hčerka Trezika. Kmalu po vojni ji je mož Viktor umrl. Ostala je sama z otrokom na kmetiji. Tako ni šlo dolgo, na pomoč ji je priskočil sosedov sin Anton Hanjže, zelo delaven človek, jo sčasoma zasnuvil, na kar sta se poročila. Novi gospodar je veliko naredil za napredek kmetije, koliko se je pač takrat dalo, brez strojev in elektrike. V drugem zakonu sta se njima rodila še hči Ivanka in sin Vinko. Tudi drugega moža ji

Kučijeva Bica, hči Ivanka, sin Vinko ter pravnukinja Sara.

je kruta bolezen prehitro odvezla. Hčerki sta se poročili in odšli na svoje, spet je ostala sama s sinom Vinkom, ki pa je še mlad prevzel kmetijo, na kateri pa zdaj s svojo družino dobro gospodari in lepo skrbi za svojo mamo- našo bico. Bica se kljub trdemu življenju kar dobro drži. Malo ji nagajajo starostne bolezni, pa jih s trdno voljo premaga. Zelo ponosna je na svojih sedem vnukov in šest pravnukov.

Srečna je tudi, ko vidi urejeno kmetijo, ki je kljub strmini lahko ponos kraju Trbonje.

Sedaj, ko ima več časa, še vedno pleče nogavice, veliko bere in gleda televizijo.

Vsi sorodniki in prijatelji jo radi obiskujemo in ji želimo še veliko srečnih let. ▲

LUDVIK GERM IN NJEGOVI SPOMINI NA VELIKO NOČ

BERNARDA JERIČ

Pet let že mineva, odkar je moj oče po hudi bolezni in strašnem trpljenju zavedno zatisnil oči in to prav na velikonočno soboto, 11. aprila. Zato me ti prazniki še bolj spominjajo nanj, na zadnje ure, ki jih je še preživel doma, dokler je še zmogel prenašati bolečine, ki so se stopnjevale v nevzdržnost. Oči je zatisnil v bolnici, sam, brez drobne lučke, ki bi mu svetila v temo.

Zato to zgodbo posvečam njemu, saj je tako rad pripovedoval prigode iz svoje mladosti, ki so govorile o siromaštvu in bedi tistega časa. Bilo pa je tudi mnogo lepih in zabavnih, s katerimi nas je zabaval ob skupnih večerih. Rad se je spominjal svoje nagajivosti in se ob njej od srca nasmejal in z njim vsi, ki smo ga poslušali.

Njihova družina je bila zelo velika. On svojega pravega očeta ni poznal, saj je padel v vojni leta 1918 prav na dan njegovega rojstva. Eno življenje je odšlo, a rodilo se je novo. Mati je še nekaj let po vojni živela sama z detetom, a potem jo je zasnil vdovec s celo kopico otrok, mnogo starejši od nje. Ker je vojna pobrala zelo veliko mladih moških, ji ni preostalo drugega, kot da se je poročila z njim. Tudi mati ji je prigovarjala, kaj hoče izbirati, ko ima otroka in naj bo srečna, če jo le ta vzame. Tako je moj oče dobil družino, očima in veliko polbratov in sester, ki jih je rodila njegova mati.

Kako so živeli v tistih časih vemo, zelo delovno in v velikem pomanjkanju. Meso so jedli le za velike praznike, a še takrat so otroci bolj vonjali, kot okusili. Veliko so delali, tudi otroci so se trudili po njivah, ki so jih obdelovali; nekaj zase, nekaj za gospoda, ki je bil lastnik kmetije. Rediti so morali zanj kar nekaj glav govedi in ovac in mu dajati še od vsakega pridelka s polja. Zaradi pomanjkanja in velike družine so morali otroci kaj kmalu za svojim kruhom in tudi moj oče je odšel služiti. Kot pastir se je udinjal pri nekem kmetu, pri katerem se je naučil še bolj stradati in še več delati. Pri svojih osemnajstih je bil še vedno

Ludvik Germ

droban pobič, več lačen kot sit. Potem se ga je usmilil njegov krstni boter, ki je potreboval močnega hlapca in konjarja. Ob zadostni hrani in priboljških je močan in dober delavec kmalu postal.

Z njim je služila tudi njegova mlajša sestra Cilka, ki je opravljala vsa dela na polju, v hiši kot prava odrasla dekleta, čeprav je bila še drobno dekletce pri svojih osemnajstih letih. Moj oče Ludvik jo je imel zelo rad in se bal zanjo, zato ji je ob težjih delih vedno priskočil na pomoč, če je le bil v bližini.

Glavna dekla Jerca je bila starejša gospa, ki je bila že od svojih otroških let pri njih in si je zato že pridrževala pravico do premoči in ukazovanja. Cilki je naročala dela, ki bi jih morala opraviti sama, a je izkoristila mlajšo delovno silo. Pri njih so imeli služabniki določeno vsak svoje delo in kasneje se gospodinja ni več zanimala za razpored, le delo je moralo biti opravljeno. Tako se je dekletce večkrat mučilo z velikim lesenim vedrom vode, ki ga je natočilo pri studencu, ga z zadnjimi močmi nadelo na glavo in ga prineslo v hišo, kjer je Jerca vodo uporabila za svinje, čeprav bi si jo morala sama priskrbeti.

Cilka je bila ob večerih tako utrujena, da je samo še padla na posteljo. Ludvik jo je že nekaj časa opazoval in resno ga je zaskrbelo. Misli je namreč, da je sestra bolna in nekega večera, ko sta ostala sama v hiši, mu je le zaupala, da mora znositi

toliko veder vode in je od tega že na smrt utrujena. Nikoli se ni branila dela, vendar je to presegalo njene moči. Ludvik je takoj vedel, da ji je Jerca

podtaknila svoje delo in čakal na priložnost, da se ji maščuje. Že drugi dan je nanjo obrnil polno vedro vode, ki ga je namesto sestre prinesel v kuhinjo. »Na, tu imaš vodo! Da boš vedela izkoristiti Cilko!« Takrat je v kuhinjo prihitela gospodinja in zaprepaščena obstala ob mokri Jerci in luži na tleh.

»Kaj se pa greste? Se vama je zmešalo? Ludvik, kaj delaš ti z vedrom?«

»Malo sem okopal našo Jerco, da ne bo več izkoristila Cilke! A ne, mati, da si mora za svinje Jerca sama nanositi vodo?« in povedal je gospodnji za izkoriščanje. Od tega dne sta postala z Jerco smrtna sovražnika in drug drugemu sta metala pole na pod noge. Ker sta mu bila gospodarja krstna botra, je imel več privilegij pri njima.

Na velikonočno soboto je gospodinja pripravljala jedi za blagoslov. Velik kolač je kraljeval sredi samo za to priložnost spletene košare, prekajena gnjat je mamljivo dišala in ustvarjala praznično vzdušje. Rdeče pobarvana jajčka so krasila kolač, dodala je še hren, košček črne kruha za živino in nekaj zrn vsakega pridelka, ki so ga sejali.

Košara je bila zvrhana in precej težka. Morala je pripraviti več jedil, da so vsi člani hiše dobili svoj kos »žegna«.

»Cilka, letos boš ti nesla k »žegnu« (blagoslov), ti si mlajša in bolj urna, boš lažje hitela po bregu, ker je že pozno!« je odločila gospodinja.

Dekle je odhitelo v svojo sobico, da se pranje obleče. Takrat pa je v kuhinji zaropotalo.

»A tako, letos ne veljam več jaz! Še nisem za staro šaro, ne mislite sil! Jaz bom nesla košaro in ne ta smrklija. Sem jo lani morala vlačiti za sabo, letos je ne bom, da veste in tudi ne bo prevzela mojega dela!« je bila besna Jerca. Pograbila je košaro in si jo nadelo na glavo ter ponosno odkorakala skozi vrata. Cilka je le žalostno gledala za njo, a spet pa se je privoščljivo pri sebi smejala, ker je vedela, kako težka je košara, saj je vsako leto občutila njeno težo. Od doma do ovinka jo je nosila Jerca, vso ostalo strmo pot do cerkve pa ona in nazaj domov spet tako.

Takrat je bilo v navadi, da so že v soboto pokali možnarji in tako pozdravljali praznike. Zbrani fantje so prinesli s seboj vsak svoj možnar ali celo več in, ko so se dekleta in žene vračale z blagoslovljenimi košarami proti domu, so jih s pokanjem pozdravili in počastili.

Ludvik je bil še vedno jezen na Jerco, še zlasti, ker ni dovolila Cilki, da odnese košaro. Ker je bil z vsemi žavbami namazan, je nabil največji možnar in ga naslonil v skednju za »planke«, (iz desk narejena stena skednja) in čakal. Jerca se je ponosno prizibala vstric skednja, ko je silovito počilo, tako da so se tresle šipe na oknih. Uboga ponosna Jerca! Seveda ni pričakovala kaj takega, navadno so streljali, ko je prestopila mejo posesti, ne pa tik nje. Niti zavpiti ni mogla, le počepnila je kot mokra kokoš, košara pa se je skotalila po tleh. Beli prt, v katerega je bila povezana se je odvezal in po tleh so se skotalile vse blagoslovljene jedi. Sama sreča, da je bila zemlja suha in so bila jedila le prašna. Gospodinja je pritekla na prag in od strahu še vedno čepečo deklo okarala, ker je vrgla košaro po tleh. Sirota je vsa trepetala in pod njo je ostala luža, ko ji je gospodinja pomagala vstati. Poklicala je Cilko, ki se je v kuhinji zvijala od smeha in privoščljivosti, saj je vedela, da je bilo maščevanje zanjo. Ko so pobirale stvari, se je morala obvladovati, da ji ni ušel smeh in skričaj se je večkrat ozrla v skedenj, od koder se je še vedno kadilo.

Ludvik se je jadrno pobral od doma in, ko so preiskali skedenj, je za njim ostal le vonj po smodniku in nekaj osmojenih desk, ter v daljavi vrisk, kateremu so pritegnili ostali fantje.

»Maščevanje je bilo sladko«, je oče rad dejal.

Upam, da se sedaj ne maščuje njemu in da so mu oproščene vse lumparije, ki jih je storil v mladosti, saj pravijo, da je mladost norost in ne da bi se zavedal, lahko koga prizadeneš ali narediš neumnost.

Mislim pa, da je njegovo trpljenje odkupilo vse njegove grehe in njegov spomin naj živi med nami v najboljši luči in se ga spominjamo kot dobrega, poštenega in veselega človeka, kakršen je bil. ▲

LJUDJE

IN

DOGODKI

DVAJSET LET TURISTIČNEGA DRUŠTVA MISLINJA

FRANC JURAČ

Na željo številnih krajanov, ki so želeli ohraniti naravne lepote in vrednosti, so pred dvajsetimi leti v Mislinji ustanovili Turistično olepševalno društvo, s katerim so nadaljevali pot Turističnega društva, ki je bilo v Mislinji ustanovljeno že pred drugo svetovno vojno. Začetki organiziranosti na področju turistično-olepševalnega delovanja segajo v skupno delo društva nekdanje občine Slovenj Gradec. Potreba in nuja za ohranjanje in vzdrževanje urejenega bivalnega okolja pa se je zlasti pokazala pri organiziranih aktivnostih za ohranjanje hribovskih kmetij, ki so se zadnja leta zelo praznile. Prav tem kmetijam pa naj bi za nadaljni razvoj ponudili turistično dejavnost, s katero bi kmetu omogočili dodatni vir prihodka na kmetiji. Tako so začeli negovati in objavljati prednosti, ki ga jim daje Mislinjsko Pohorje, Karavanško predgorje ter pestra preteklost.

Začetki dela Turističnega društva od začetnih idej so bili zelo naporni. Potrebno je bilo očistiti okolje. Gozdarji in lovci so pomagali čistiti gozdove, ribiči vodotoke, šolska mladina zaselke in poti, podjetja pa svoja

Predsednik Turističnega društva Mislinja Jože Sovič izroča Poldiki Bezlaj društveno priznanje.

Foto F. Jurač

okolja. Še v nekdanji občini Slovenj Gradec so Mislinjčani zahtevali namestitve zabojnikov, na avtobusnih postajah in na javnih mestih so obesili lesene zabojčke, ki so jih brezplačno izdelali njihovi člani. Vsako pomlad pa so organizirali skupna čiščenja zaselkov, javnih prostorov, podjetniških objektov in stanovanjskih hiš.

Ko danes pri Turističnem društvu Mislinja ocenjujejo dvajsetletno delo, se s ponosom ponašajo s svojimi uspehi. V naravnem bogastvu lepega okolja in zgodovinskih znamenitostih imajo velike prednosti. Dokazi za to so v pestri preteklosti kot so Špehovka nad Hudo luknjo, rimske izkopenine v Dovžah, spomini na glažute, železarstvo in bivanje

barona Mihaela - Angela Zoisa in njegovega sina Žige Zoisa. Za zimski športni turizem so vabljeni objekti od skakalnic do žičnice ter bližina centrov kot so Kope, Rgla in Ribniška koča. Za predstavitev vseh teh objektov sta bili izdani dve zloženki, prva z naslovom "Mislinja z okolico" in druga "Pohodništvo po Mislinjskem Pohorju". Ob letošnjem dvajsetletnem jubileju pa so izdali tudi bilten, v katerem so predstavili svoje delo v dveh desetletjih. Ob tem pa naj omenimo tudi, da so pobude za pohodniške poti vznikale že leta 1984, v tem letu pa so pričeli tudi z raznimi prireditvami kot so razstave, pokušina jedil, prirejajo gobarska srečanja, vsako leto prirejajo sejem sadik, ob občinskem prazniku sodelujejo na oglašarskih večerih, v jesenskem času pa pripravijo prireditev "Pozdrav jeseni."

Uspehe svojega plodnega dela pa so pregledali tudi na svojem rednem letnem občnem zboru na katerem so sprejeli tudi bogat program za leto, najstarejši in ustanovni članici **Poldiki Bezlaj** pa so ob 20-letnici podelili priznanje. ▲

MALI OGLAS

Prodajam stroj za čiščenje piščancev iz nerjavečega materiala z 1/2 KW elektromotorjem. V eni minuti očisti 4 piščance. Kličite na telefon: 031 292 293 ali 02 88 58 354.

MODNA SCENA 2003

JANA PIREČNIK

V kulturnem domu v Velenju je bila v soboto, 5. aprila tradicionalna modna revija, na kateri so se predstavili vsi pomembnejši proizvajalci in prodajalci tekstila iz območij Šaleške, Savinjske in Koroške regije, modnih dodatkov - torbic, čevljev, očal, nakita kot tudi frizerji in kozmetičarji. Visoko raven modne revije so zagotovile vrhunske manekenke, kot so letošnja miss Slovenije Nataša Krajnc ter miss Slovenije 97 Maja Šimec, Viktorija Strajnar in druge. Glasbeni gost večera je bil letos Jan Plestenjak, ki je s svojim repertoarjem lepo popestril prireditev.

V pričakovanju poletja na modni reviji ni manjkalo kopalnih kostimov.

PREPEVAJO ŽE DVAJSET LET

FRANC JURAČ

Pevci moškega pevskega zbora Kope iz Legna pri Slovenj Gradcu prepevajo že dvajset let. Tam izpod obronkov slovenjegraškega Pohorja izpod Kop, kjer so gozdovi gosti, tišina za oddih, so se fantje začeli zbirati in prepevati. Leta 1983, ko je pod vodstvom **Matjaža Vehovca** že prepevalo osem fantov, so ustanovili moški pevski zbor Kope. Ker so pevci kmalu ostali brez zborovodje, je zborovsko mesto prevzel župnik iz Šmartna **Anton Stekl** in tako so pevci nadaljevali svojo pevsko pot. Že leta 1984 so pevci na občinski reviji očarali občinstvo z rusko nardno Dvanajst razbojnikov. Začeli so se nastopi: najprej v domačem kraju, lepo slovensko pesem pa so ponesli tudi izven meja. V svojem 20-letnem delovanju so pevci večkrat menjali zborovodje, danes pa, vse od leta 1998 zbor vodi **Janja Linasi Kresnik**. Pevci radi prepe-

Moški pevski zbor Kope med nastopom v avli druge osnovne šole v Slovenj Gradcu. Foto Franc Jurač

vajo ob različnih priložnostih; v žalostnih in veselih, na pogrebih in porokah. Pravijo: "Kjer so čustva, je vedno trenutek za pesem,

ki tolaži in razveseljuje."

Ob dvajsetletnici delovanja Moškega pevskega zbora Kope so v avli druge osnovne šole v

Slovenj Gradcu pripravili bogat koncert, na katerega so kot goste večera povabili tudi Posavski oktet. ▲

NEDELJSKI OBISK

NEVENKA KOTNIK, Podpredsednica DPM Mislinjske doline

Redki so taki, ki jih letošnji prihod pomladi z nenavadno toplimi dnevi ni popolnoma prebudil iz zimske otopenosti.

Spomladansko radoživost še posebej močno čutimo mladi, saj so se pričeli meseči zaljubljenih, ko nas dobesedno »razganja«.

V teh dneh je močno čutiti tudi praznično vzdušje. 25. marec je minil v znamenju materinstva. Na ta dan smo lahko svoje mamice presenetili s šopkom spomladanskega cvetja ali pa smo namesto njih opravili kakšno dobro delo ter za po vrh namesto njih skuhalo okusno kosilo.

Pri nas na Selah in Vrheh smo praznik mamic uradno proslavili kar prvo nedeljo po materinskem dnevu. Z manjšo zamudo, pa vendar jim je bilo cvetje dano iz srca.

Hkrati so nas vse, še posebej pa naše mame, s svojim obiskom prijetno presenetili gostje s Kaple na Kozjaku. Naš nekdanji župnik, ki nam je nekater-

im že v otroških letih sedel na srce s svojo duhovitostjo in prirčnostjo, gospod Igor Glasenčnik, je s seboj pripeljal svoje prijatelje dramske skupine Kulturnega društva Kapla. Ti nas vsako leto spravljajo v smeh s katero izmed svojih novih komedij.

Dvorana večnamenskega doma sicer ni bila nabito polna kot prejšnja leta, za kar je bila najbrž kriva prelepa sončna nedelja, ki je kar sama od sebe klicala ljudi v naravo.

Od gledalcev, ki se vendarle niso pustili premamiti čarom lepega vremena, pa je bilo slišati mnogo pohvalnih besed na komedijo z naslovom »Teta iz Amerike«. Bili smo priča številnim zapletom in preobratom, ki so jim sledile razne komične situacije, s katerimi so nam polepšali dan.

Igralci so bili dobro razpoloženi in so polni energije izvrstno odigrali svoje vloge, na kar je kazal smeh in krohot v dvorani.

Ena od mamic iz občinstva mi je ob koncu dejala: »To pa je bila dobra telovadba za moje »smejalne« mišice. Me še zdaj bolijo.«

Vsega »luštnega« pa je enkrat konec. Vsi krajanji smo se od gostov poslovili z željo, da nas obiščejo tudi prihodnje leto.

Po končani predstavi je bilo prijetno poklepetati z režiserjem g. Igorjem, ki mi je na hitro zaupal svoje skrivnosti pri pisanju scenarijev in nekaj uporabnih nasvetov za dobro igro na odru.

Mladi s podeželja upamo, da se bomo od njih tudi kaj naučili, kar bi nam bilo v veliko pomoč pri delovanju našega šole pred kratkim rojenega »Fuš-teatra«.

Gostom s Kaple pa obljubljam, da jih bomo ob naslednjem obisku malo presenetili. Kakšno bo presenečenje, prijetno ali manj prijetno pa bodo ocenili sami prihodnje leto, ko nekega nedeljskega popoldneva zopet pridejo k nam na Sele... ▲

VIHARNIK

Izdaja:

Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec, d.d.
2380 Slovenj Gradec,
Voranečev trg 1
Telefon: 88/ 43-332,
faks: 88/ 42-684

E-mail: viharunik@gg-sg.si

Direktor: Silvo Pritržnik

Odgovorna in glavna urednica: Ida Robnik

Uredniški odbor:

Marlena Humek, Gorazd Mlinšek, Jože Potočnik, Ida Robnik in Brane Širnik

Likovna urednica in grafično oblikovanje: Marlena Humek

Priprava za tisk:

Forma Hutter, Maribor

Tisk: ZIP CENTER,

Ravne na Koroškem

Vse pravice pridržane,

© Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec 2002.

Fotografije in teksti © avtorji

Oblikovalska zasnova

Viharnika: Peter Vernik

Avtor naslovnice:

Vanč Potrč

ŠIVANJE, SLIKE IN ROŽICE MOJE CVETOČE

FRANJO HOVNIK

Otvoritev razstave z zgornjim naslovom je bila 5. aprila letos v prostorih društva upokojencev v Slovenj Gradcu. Svoja umetniška dela sta razstavila arhitekt **Lojze Kralj** in gost, likovni pedagog **Ervin Kralj**.

Arhitekta Lojzeta Kralja pozna veliko Korošcev, zlasti tistih, ki jim je blizu kultura. Srečujemo se v gledališčih, na koncertih, na razstavah, na literarnih večerih, na okroglih mizah, kjer teče beseda o kulturi. Tudi sam je oblikoval arhitekturo, ki je upoštevala kulturno dediščino in hkrati sodobne estetske poglede, veliko je njegovih domiselnih interierjev, razreševal je tudi prostorsko problematiko v smislu urbanističnih zasnov. Le ozek krog njegovih prijateljev pa je vedelo za njegovo likovno ustvarjanje.

Kot vsem arhitektom je tudi njemu najbližja risba. Potreboval pa je veliko časa, da se je odločil in svoje risbe pokazal na razstavi. K temu so ga spodbujali na univerzi za tretje življenjsko obdobje v Velenju v krožku

za likovno ustvarjanje pod mentorstvom prof. Toneta Skoka.

Arhitekt Kralj je z risbo spontano segel v botaniko, kajti njegovo oko razvajenega estetskega pogleda ni moglo spregledati cvetočih trav, ki jih je človek z nego in botaniko vzgojil. Cvetje, cvetice, rože ali cvetoče trave je Kralj opazoval in občutil kot pesnik, jih risal in gradil kot arhitekt, da bi končno zaživele kot likovna stvaritev. Munucioznost in kaligrafija njegovega pristopa sta nekaj posebnega, barve, svinčnik in tuš pa mu omogočajo takšno poetiko.

Kralj ne uporablja statev, torej ne tke, pač pa šiva - veze slike. Njegove slike so torej narejene z nitjo, z najbolj drobnimi zankami.

Arhitekt Kralj je do sedaj razstavljal svoje šivane slike in risbe na osmih samostojnih in na trinajstih skupinskih razstavah.

O razstavi so še spregovorili: Milena Zlatarjeva, prof. Karel Pečko, gost Ervin Kralj in Janez Goligranc in Kralju izrekli čestitke na tako bogati in obširni razstavi. ▲

Lojze Kralj je razstavljal svoja likovna dela v Slovenj Gradcu.

MILENA CIGLER GREGORIN

ZVEZDNI UTRINEK POLJUBA

Zvezda utripa, gori sredi dreves,
ker ti še ne moreš k meni priti.
Zvezdni lok je rimska cesta morebiti,
s poljubom me povlečeš do nebes.

Se privežem na utrinek in »hojla«!
K tebi se peljam vsa hrepeneča.
Zvezdni »ES« mogoče je naju sreča,
saj ljubezen je brez teže in svetla.

In na zvezdi SIRIUS bo najin dom,
tvoja roka varno me zapelja po cesti,
dragi, in nikar ne budi me nad dnom.

Če želiš, pa padiva v praznino,
le še poljubljaj me - do nezavesti:
poletiva, obiščiva davnino.

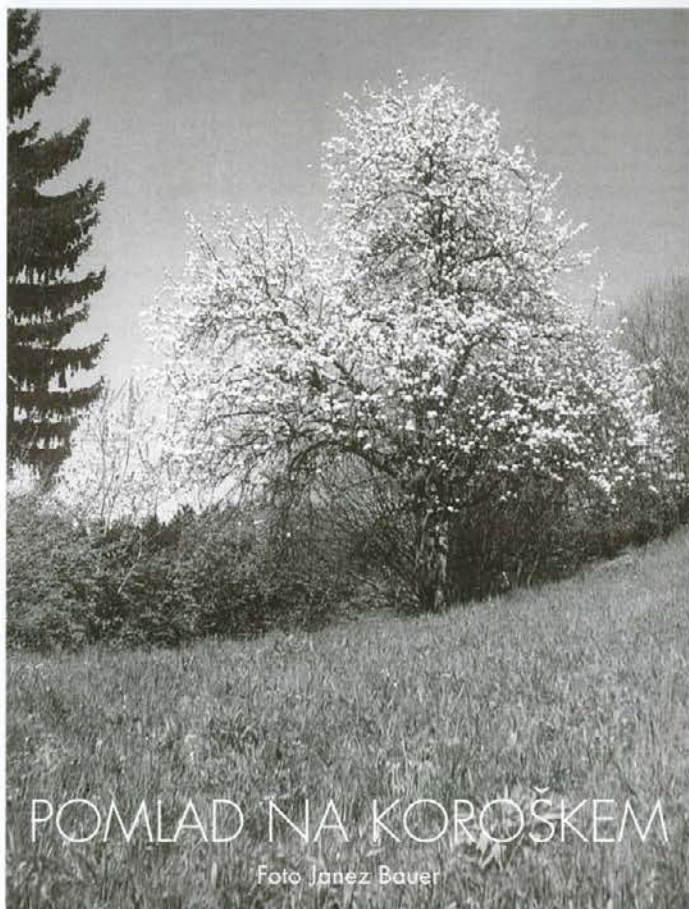
S POHORJA

Kaplje so lizale pohorske bili,
objeta sva iglice v vodo metala,
potem sva med borovci zaspala,
a bliski in gromi so naju zbudili.

Med kapljami sva poljube lovila,
vovk med drevesi - skeleti je rašel,
v bližini naju se jelen je pasel,
v vetru preproga bilk valovala.

Vovk zarjavel in v iglah trohnoba,
ti še sanjariš, da bi se ljubila,
a v meni oledenela grenkoba.

Kot da se ne smeja videti več,
drevesa in vovka - megla prekrila
a jaz potrta, blizu obupa - sem preč.

POMLAD NA KOROŠKEM

Foto Janez Bauer

* 1935
+ 2003

JOŽE PERŠE – KOSOV PEPI

Pepi Perše je po poti življenja potoval le 68 let. Na to življenjsko pot je stopil 27. marca 1935 v Podgorju kot 3. izmed 12. otrok. Starša Lovrenc in Angela sta pridno kmetovala na Kosovini in tudi otrokom posredovala delovne navade pri raznih kmečkih opravilih. Pepijeva življenjska pot se je pričela oblikovati tako kot pri vseh kmečkih otrocih na paši, s pastirskimi doživetji, kmečkih opravilih otroku primernih, pažnji mlajših bratov in sester, poteh v osnovno šolo Podgorje, ki je širila prva izobrazbena obzorja. Po končani osnovni šoli je pokojni pričel uresničevati poklicne želje – postati zidar. Inženir Verčnik iz Slovenj Gradca mu je bil prvi mentor, nakar je obiskoval 3-letno poklicno šolo v Ljubljani. Treba je bilo odslužiti tudi vojaščino. Bjelovar na Hrvaškem mu je bil dodeljen za to službo, od tam pa se je podal za 6 mesecev v vroči Egipt v vojsko združenih narodov, na kar je bil še posebno ponosen. Baretko in odlikovanje, ki ga je tam dobil, sta mu bili zelo dragi svetinji.

Po odsluženju vojaškega roka se je pričel ozirati za življenjsko družico. Oko se mu je ustavilo na brhki Apačnikovi Marici z Vrh, ki jo je popeljal pred oltar 1961. leta. Podarila mu je hčerko Mileno. Leta 1968 je vzel zidarsko obrt in v pomoč je vzel še enega zidarja in nekaj delavcev. Mnogo zasebnih hiš, dva mejna prehoda, adaptacije, dozidave, skratka naštevanj bi bilo veliko, kaj vse je s svojo ekipo ustvarjal. Bil je cenjen izvajalec, pošten in delaven. Seveda je svoje znanje zidanja porabil za gradnjo dveh Kosovih hiš in s tem družini omogočil prijeten dom, ki sta ga z ženo Marico in hčerko Mileno in njeno družino še bolj oplemenitili. V gradbeništvo je uvažal tudi hčerko Mileno, saj je postala gradbeni tehnik. Zet Beno pa je leta 1982 postal njegov zelo delaven in sposoben naslednik. Ne le zidarjenje, tudi delo na kmetiji je s pridnostjo vse teklo dalje. Povsod je bila navzoča njegova skrb in misel. Tudi z vnukoma Aljo in Maticem je imel veliko veselje in skrb, ko sta šla na pota izobraževanja.

Čeprav je bil že upokojen, mu je delovna žilica še kar naprej utripala. Bil pa je poleg vsega z ženo še mnogim poročna priča, velikokrat boter – to dokazuje, kako je bil vedno odprt za dobra dejanja in prave človeške odnose.

Mnogo ljudi se je prišlo posloviti od njega. To je dokaz, kako je bil cenjen. Pregovor pravi – toliko veljaš, kolikor je vreden prostor, ki si ga ustvaril v srcih drugih. Pepi si je postavil spomenik, ki ni iz dragega kamna, ki nanj ne bodo vplivale vremenske nepravilnosti, ki ga ne bo načel zob časa, ampak je varno spravljen v ljubečih srcih vseh Kosovih in vseh, ki so ga imeli radi, saj je svoj življenjski opus končal v krogu prijateljev, ki jih je imel rad in oni njega.

Pepijeve pridne roke so se sklenile in umirile v večni počitek, saj so celo življenje delale dobra dela.

Anica Meh

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža in očeta

JOŽETA PERŠETA

iz Podgorja pri Slovenj Gradcu

Se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam kakor koli pomagali v najtežjih trenutkih ter ustno in pisno izrazili sožalje, darovali za dober namen, sveče in svete maše.

Iskrena hvala cerkvenim pevcem in Moškemu pevske-mu zboru KD Podgorje za odpete žalostinke, govornici Anici Meh, hvala župniku Leopoldu Koratu za pogrebni obred ter pogrebni službi praporščaku in zastavonoši. Hvala vsem, ki boste Pepiju ohranjali spomin.

Žalujoci: žena Marica, hčerka Milena, zet Beno, vnuka Alja in Matic.

SPOMIN

FRANCU KUHELNIK

Minilo je petdeset let, odkar smo ustanovili koroški aeroklub v Slovenj Gradcu. Med ustanovnimi člani je bil tudi Franc Kuhelnik iz Slovenj Gradca. Od vsega začetka je aktivno sodeloval in vzgojil več mladih modelarjev, bil je po poklicu mizarjski mojster. Nato se je izšolal za športnega pilota. Po moji nesreči s športnim letalom LIBIS-180, je prevzel vodstvo letalske šole koroškega aerokluba Slovenj Gradec.

Velika njegova zasluga je, da smo prvi klub v takratni Jugoslaviji, ki je nabavil motorno letalo Super Cup, ki še danes uspešno služi v Koroškem Aeroklubu in ostalim letalskim šolam po Sloveniji, ki so jih tudi nabavile.

V tistih začetkih turističnega letalstva je s svojo zagnanostjo in entuzijazmom žel uspehe, da so mu drugi zavidali. Vzgojil je kopico prometnih pilotov.

Športni letalci širom Evrope so ga poznali kot dobrega organizatorja. To je tudi dokazal, ko je prevzel upravniške posle v letalskem centru Lesce na Gorenjskem. Tja prihajajo letalci iz vse Evrope in zaradi tega si center zasluži vso državno podporo.

Po zaslugi gospoda Spinelija iz Portoroža, ki ga je nagovoril, se je preselil iz Sečovelja v Portorož, kjer je razvil moderni letalski turizem in dvignil letalsko dejavnost na primorskem na zavidljivo raven. V Portorožu se je tudi upokojil.

Slovenski letalci se ga bomo spominjali...

Janez Smolčnik

* 1928
+ 2003

V jeseni rad bi polno klasje bral,
da zlato zrnje vam bi lahko dal,
vem, te žetve sam ne bom končal.

ZAHVALA OČETU

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta in dedka

JOŽETA PRITERŽNIKA - Črnjakovega Peplna
iz Legna 20,

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ga v lepem številu pospremili k večnemu počitku na šmarško pokopališče, darovali cvetje, sveče in za obnovo farne cerkve. Hvala za tolažilne besede in izrečena sožalja. Hvala govornikom Edvardu TURIČNIKU, Martinu ŠMONU, Rudiju HORVATU in Stanku PARADIŽU. Hvala šmarškemu cerkvenemu zboru za zapete žalostinke in petje pri maši. Hvala gospodu Franciju RATAJU, gospodoma Tonetu BURJI in Vladu BIZANTU za pogrebni obred (somaševanje) in izrečene misli ob slovesu od pokojnega očeta v farni cerkvi. Posebna zahvala velja gasilcem Prostovoljnega gasilskega društva Legen za izkazano čast, častno stražo in pogrebno spremstvo. Hvala praporščakom društev katerih član je bil za izkazano čast in poklon. Hvala Matjažu za zaigrano Tišino.

Zahvaljujemo pa se tudi vsem zdravnikom in strežnemu osebju bolnišnice Slovenj Gradec in zdravstvenega doma Slovenj Gradec za nesebično pomoč na domu in v bolnišnici.

Zahvala vsem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani in nam kakorkoli pomagali.

Žalujoci: žena Štefka in otroci Jože, Karel in Marija z družinami.

SPOMIN

*Spet v gozdu plički pojo in na gredi narcise cveto.
Le tebe več ni, saj eno leto na mnogo preranem grobu ti lučka že gori.
Hiša pusta in prazna, vsepovsod bolečina in tišina.
Ko le vedel bi ti, kako vse to boli,
ko le vedel bi, kako pogrešamo te vsi.
Zunaj prazno je dvorišče, zaman oko te naše išče.
Nič več ni tvojega smehljaja, le trud in delo tvojih pridnih rok ostaja.
Vendar nazaj ni več poti, saj v hladni zemlji počivaš ti.
Rdeči cvet vrtnice gomilo krasi, katero sadiš si še ti.*

27.marca je minilo eno leto od kar nas je zapustil dragi mož in dobri oče

RUDI GOŠNJAK iz Mislinje.

Hvala vsem, ki se ga spominjate in mu prižigate sveče.

Vsi njegovi.

SPOMIN

V mladosti svojega življenja
si veliko delal in trpel,
zdaj je prišla tista ura,
ko slovo od nas si vzel.
Črna zemlja te pokriva
v naših srcih pa je huda bolečina.

23. aprila mineva leto dni od kar nas je zapustil naš dragi mož, oče in dedek

METOD ROTOVNIK, Klevžev oče z Legna

Velika je praznina za teboj in za vedno boš ostal v naših srcih. Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki obiskujete njegov grob in prižigate sveče.

V mislih vedno s teboj: žena Fanika, sinova Jure in Marko ter hčerka Metoda z družinami.

* 1913
+ 2003

Na gomilo tvojo rano
bom spominčice sejal;
ko jim cvetke bodo dane,
jih v šopek bom nabral.
Šopek pa na srce denem,
naj mi tvoj spomin mlad,
dokler se s teboj ne sklenem,
kjer ločitve v veke nil

PAVLA KOLANDER

V Mislinji pri Blažu je mama Marija povila svojega drugega otroka Pavlo zadnjega decembrskega dne leta 1913. Tam je Pavla preživela prvih pet let svojega otroštva. V teh letih se je družina povečala še za štiri otroke. Preganjali so revščino in Pavla je morala po osnovni šoli obesiti zvezke na klin. Poiskala si je delo varuške v Šoštanju. Pozneje se ji je ponudila ugodnejša prilika in znašla se je v Mariboru kot hišna pomočnica. Tam jo je zajela vojna vihra in družina, v kateri je vrtela kuhalnico in omelo, se je znašla na avstrijskem Štajerskem. Seveda se je, ko je dočakala svobodo, brž vrnila domov. Zaposlila se je na LIP Mislinja kot mezdna knjigovodkinja in vestno opravljala svoje delo. Tu sta se po daljšem obdobju negotovosti spet srečala z Rudijem Kolandrom in še gorkeje je zagorela ljubezen, ki jo je zadel že predvojni čas. Tistega srečnega dne leta 1948, ko sta se znašla pred oltarjem, Pavla nikoli ni pozabila. V prenekatere molitev je vnesla besede hvaležnosti, saj je bila vera od mladih nog globoko vsajena v njene misli in je do zadnjega obiskovala svete maše.

Mladoporočenca sta zaživela v LIP-ovem stanovanju in ob delu kovala zvezde svoje sreče. Svetlo sta zagorela v njej trenutka, ko je Pavla povila hčerkici Polono in Vero in oba sta radostno uživala te trenutke skupne sreče. Z ljubeznijo in toplino je bilo prežeto njuno otroštvo in teh vezi Kolandrovim ni mogel pretrgati nikakršen življenjski vihar.

Ob pridnem delu in vestnem službovanju ter razdajanju hčerka-ma in možu, pa je Pavla Kolander imela tudi svoje konjičke. V prvi vrsti je bilo to nabiranje gob in malin, ob vseh užitkih, katere ji je ponujal gozd. Potem je bil tu vrt, v katerem je z ljubeznijo sejela in sadila. V zrelih letih pa so ji največjo srečo in veselje pomenili vnuki. Rada jih je pazila in jim šepetala ljubeče besede, uživala je ob njihovem čebljanju.

Leta 1972 ji je umrl mož Rudi. Uteho je našla pri vnukih, ki so ji nudili tolažbo posebne sorte s svojim smehom in čebljanjem. Z osmimi se je lahko pohvalila in z osmimi pravnuki.

Pavla je bila vesela vsakega obiska, še posebej pa mladih, saj je do lani, ko je opešala, živela sama v stanovanju, v katerem jo je vse spominjalo na njenega Rudija. Zanj sta lepo skrbeli obe hčerki. Zadnje mesece, ko je že preveč opešala, jo je vzela k sebi hčerka Polona in ji lajšala tegobe starosti.

Radi so jo imeli vsi njeni, to skromno ženo, ki so jo bogatile knjige, jo dvigale molitve. Pogrešali jo bodo vsi njeni.

Marjan Križaj

SPOZNAJTE SVOJ KRAJ IN LJUDI

FRANC JURAČ

Naša prva nagradna igra spoznajte svoj kraj in ljudi je bila za mnoge trd oreh. Tisti, ki so na sliki spoznali Šentjanž pri Dravogradu so imeli prav.

Med prispelimi pravi rešitvami smo nagradili Ivana MERCA iz Šentjanža 109.

Danes pa objavljamo že drugo sliko, vaša naloga pa je, da uganete, kateri kraj je na sliki. Za pravilno rešitev bomo srečnemu izžrebancu podelili lepo nagrado. ▲

FRANC JURAČ: IZ MOJEGA ALBUMA ANTON KAMENIK

V lepih starih časih so si ljudje služili kruh z raznimi deli na kmetiji, v tovarnah in v gozdu. Eden takih, ki je skoraj vse življenje preživel v gozdu, je bil Anton Kamenik iz Pake pri Mislinji. Ko sta si z ženo Antonijo spletla družinsko ognjišče se jima je v zakonu rodilo deset otrok, med katerimi sta bila dvakrat dvojčka; Slavko in Slavica pa Janko in Metka. S težko prisluženim denarjem med gozdnimi delavci sekači je Anton Kamenik služil kruh za svojo družino, katerega so otroci imeli vedno dovolj. Ker Kamenikova družina ni imela lastnega stanovanja, so živeli zdaj v eni pa zopet v drugi koči. Stanovanje pa je bilo potrebno odsuževati z dnina, ki pa jih na leto ni bilo malo. Ko sta se v Kamenikovi družini leta 1953 rodila prva dvojčka Slavko in Slavica, sta čez osem let, bilo je leta 1961, odšla k prvemu svetemu obhajilu. Takrat sem z očetom Antonom Kaminkom, materjo Antonijo ter s Slavkom in Slavko naredil prvo obhajilski posnetek. Tega sem hranil vse do današnjih dni in sem ga jima poklonil ob praznovanju Abrahama, ki sta ga praznovala Slavko in Slavka pred dnevi. Prvo obhajilska slika s staršema jima je bila v veliko veselje.

◀ Obhajilna slika Slavice in Slavka Kamenika z očetom Antonom in materjo Antonijo, posneta leta 1961.

▼ Dvojčka Slavica Lešnik in Slavko Kamenik sta se srečala z Abrahamom.

OSNOVNI PODATKI O TAJSKI:

Država ima obliko slonove glave. Leži v srednjem delu Indokitskega polotoka v jugovzhodni Aziji. Do leta 1938 se je imenovala Siam.

Polno ime države: Kraljevina Tajska

Površina: 717.000 km²

Geografska ureditev: sestavljena iz 76 provinc

Države sosedje: Z-Burma (Mjanmar), S-Laos, V-Kambodža, J-Malezija, Indonezija

Prebivalstvo: 61 mio

Glavno mesto: Bangkok (pop. 8 mio)

Narodnostna sestava: 75% Tajcev, 11% Kitajcev, 3,5% Malezijcev, manjšine

Uradni jezik: tajščina

Veroizpoved: 95% budistov, 4% muslimanov, hinduisti, sikhi in kristjani 1%

Državna ureditev: demokratična ustavna monarhija

Kralj: Bhumibol Adulyadej (Rama IX)

Denarna enota: B-bath, 1B=100 satangov, cca 6 SIT

DBP: 2740 USA dolar

Letna rast: -8,5 %

Inflacija: 5,6 %

Glavni proizvodi: računalniška tehnologija, diamanti, dragulji

Glavni trgovinski partnerji: azijske države, ZDA, EU

PODNEBJE IN RASTLINSTVO TAJSKE

Odločilno vlogo v podnebjju imajo monsumi. Od maja do oktobra traja deževna doba, v ostalih mesecih je suh letni čas. Srednje letne temperature nihajo med 26-28 stopinj Celzija. Količina padavin glede na prevladujočo smer monsuma upada od jugozahoda proti severovzhodu in znaša med 1000 mm (na severu države) in 6500 mm padavin (gorati predeli na zahodu države). Podnebne razmere omogočajo, da je v večjem delu Tajske naravna vegetacija gozd, v predelih z največ padavinami se širi vedno zeleni tropski deževni gozd, v predelih z manj padavin prevladuje pollistopadni monsumski gozd. V gozdovih raste gospodarsko pomemben tikovec. V suhi notranjosti države prevladuje savansko rastlinstvo. Gozd so že precej izkrčili, zdaj porašča še okoli tretjino države in prevladuje v severnem hribovju države.

GOSPODARSTVO TAJSKE

Tajska spada med gospodarsko razvijajoče se dežele. Osnova njenega gospodarstva je kmetijstvo, s katerim se ukvarja več kot 65% prebivalstva. Prevladuje pridelovanje riža (Tajska je na petem mestu v svetu po pridelanem rižu), od ostalih kmetijskih pridelkov so pomembni kavčuk, sladkor, tobak, juta, koruza in kopra.

Razen kmetijstva ima Tajska bogata nahajališča kositrove in volframove rude. Druge pomembnejše rude so še svinčeva, cinkova, železova, manganova in antimonova. Od energetskih virov ima Tajska lignin, nafto in naravni plin. Med nekovinskimi rudami so pomembne soli in fosfati. Od dragih kamnov prevladujejo dragulji in diamanti.

KORISTNI NAPOTKI

KDAJ NA POT

Tajsko monsumsko podnebje v času od maja do oktobra prinaša največ dežja, zato je najbolje, da jo obiščete v sušnem obdobju od novembra do aprila. Tudi temperature so v tem času nekoliko nižje. Južni del ima najugodnejše podnebje od marca do maja, severni pa od sredine novembra do decembra. Visoka turistična sezona je decembra, najbolj mirno pa je maja, junija in septembra. V zimskem času so cene nekoliko višje, saj je takrat vrhunec turistične sezone.

ZDRAVSTVENO OPOZORILO

Obstaja nevarnost malarije, dengue fever, AIDS-a, kolere in hepatitisa. Zato je priporočljivo cepljenje proti hepatitisu A in B ter jemanje antimalarikov (npr. Lariam). Mednarodno zavarovanje Coris ti ob napredvidnem zdravljenju krije vse stroške.

VIZA

Viza do 30 dni bivanja ni potrebna. Pri izhodu iz države pa je potrebno plačati izhodno takso v višini 500 Bathov (3000 SIT).

UTRINKI S POTOVANJA PO TAJSKI

**AVGUST KUNC, univ.
dipl. ing. gozdarstva**

Ko se je okoli štirinajste ure letalo odlepilo od letalne steze, nas je potnike prilepilo na sedeže. Prepustil sem se sili in pomirjeno naslonil nazaj. Obrnil sem se in pogled usmeril proti lepim slovenskim planinam, ki so se močno razstirale pod neskončnim modrim nebom.

V marcu 2002 se je v glavah Mojce porodila ideja, da bi za prvomajske praznike naredili majhen izlet. To ni bil le izlet, temveč potovanje na Tajsko, ki je trajalo od 19. aprila do 7. maja 2002.

Že same priprave za pot ti vzamejo veliko časa (iskanje potrebnih informacij, najcenejših letalskih kart, preventivnih zdravstvenih ukrepov).

Bolj ko se je bližal dan potovanja, večja je bila napetost. Vse skupaj je umirjala Mojca, ki je v tej deželi že bila. Punci sta izdelali okvirni plan potovanja po Tajski, ki smo ga kasneje tudi izvedli.

Potovanje bom prikazal v obliki doživetih dogodkov. Skupno pot smo začeli 19. aprila 2002 na brniškem letališču, od koder smo leteli za Zürich in naprej za Bangkok. V 17. dneh potovanja smo preleteli več kot 20.000 km, z avtobusi in z vlaki pa prevozili preko 2400 km. Aktivno smo potovali 72 ur.

V Bangkok smo prispeli 20. aprila, ob 13.20 uri po lokalnem času, po enajstih urah letenja. Ob izstopu iz aviona je v nas

butnila tropska vročina. Oblečeni smo bili za takratne temperaturne razmere v Evropi. S prtljago ni bilo nobenih težav. Takoj na izstopu iz letališke zgradbe nas je čakalo polno taksistov, ki so v polomljeni angleščini ponujali svoje usluge. Kot se je izkazalo kasneje, smo še neizurjeni v barantanju, vzeli najdražji taxi in se z njim odpeljali na južno železnico Bangkoka.

Hitro je stekla akcija iskanja agencije, ki ponuja treking skozi džunglo. Po prvem obroku na bangkoški železnici smo bili ob 18 uri že na vlaku za Chang Mai. Tja smo prispeli drugo jutro, po 700 prevoženih kilometrih in skoraj štirinajstih urah vožnje v spalniku kot iz filma »Nekateri so za vroče«.

Na železniški postaji nas je čakal taxi in nas dostavil v dokaj luksuzen hotel.

Tajska je znana po masaži, zato smo si namesto nedeljske maše privoščili prav to. Lepa dekleta, nežne ročice. Vse to sem mislil, da bom dobil. In glej ga zlomka. Od vseh treh sem za masažo dobil »najgršo« in najbolj leno maserko, ki je po dolgotrajnem potovanju vseeno sprostila moje telo.

Večer je minil v uživanju lahke hrane in pitju piva, ki za njih pomeni kar celo premoženje (pivo 0,66 litra stane 80 Bathov = 480 SIT, ali dnevni zaslužek navadnega delavca). Zanimivo si je bilo ogledati nočno dogajanje na ulicah, ki dobesedno oživijo šele takrat in ponujajo od hrane do obleke in drugih užitek.

Pred nami je bil trodnevni treking skozi džunglo narodnega parka Doi Inthanon.

Uvod v treking je bil dokaj srečen. Pri jahanju slonov skozi gozd, je Mojca zaradi slabe pritrditve »sedla« padla s slona.

UTRINKI S POTOVANJA PO TAJSKI

Nastale so samo praske in lepi spomini za nazaj.

Sedaj se je začelo zares. Vodnika Chaj in Mong prevzameta krmilo potovanja skozi džunglo. Mačete v roke in gremo. Kot v filmu, v Vietnamski vojni. Nenehno prisotni nam neznani glasovi, premikanje opic, frfotanje ptic. Hodimo in hodimo, tropska vročina nam že pobira moči, ko se spustimo do slapov. Čof in naenkrat smo vsi v vodi. Prav je prišla ta osvežitev, čeprav nas na poti ujamejo tropske nevihte. Vseskozi pa prihajajo tudi vonji po pepelu. Kaj je zdaj to? Šele, ko se na lastne oči prepričam, vidim od kje te vonjave. Domačini v teh gozdovih še vedno uporabljajo požigalsko poljedelstvo, tako da na delih površin posekajo gozd, les in vejevino sežgejo, posejejo določeno kulturo in ko se tla izčrpajo, površino prepustijo naravnemu zaraščanju. Pri nas smo imeli podobno obliko gospodarjenja že pred 2. svetovno vojno (fratarjenje).

Tu pa nastopi velik problem. Tla (lateritna), ki so sicer rodovitna, so v primeru razgaljenosti izredno podvržena izpiranju. Zato v večini primerov ostanejo površine posekane na golo podvržene eroziji in gozd se na teh površinah velikokrat nikoli več ne obnovi.

Po prvem dnevu trekinga smo bili nekoliko utrujeni in smo po večernem hranjenju takoj padli v globoko spanje. Sredi gozda na tleh bambusove hišice. Umivanje nam je bila tuja stvar. Za umivanje zob pa je prišlo v poštev domače koroško žganje.

Naslednji dan se prebudimo v sveže jutro. Po zajtrku gremo v novo pustolovščino. Okoli poldneva imamo na razgledni točki v džungli kosilo. Enostavno; v listih dreves zaviti nudni (z gledajo kot špageti) z dodatki. Pribor za hranjenje (bambusove palčke) smo si sami izdelali v gozdu pred obrokom. Od tu je bil lep razgled na tropske deževne gozdove in najvišjo goro Tajске (Chom Thong, 2595 m).

Popoldne smo prispeli v vas. Prvi vtisi; vsepovsod smrad,

praišči in goveja živina se prosto sprehajajo po vasi, poti so blatne. Domačini živijo zelo skromno (od riža, zelenjave, premožnejši pa imajo celo govedo). Hiše so skromne (narejene iz drobnega okroglega lesa in bambusa), tako da je stanovanjski del od tal dvignjen (zaradi blata v času deževne dobe). V enem prostoru je kuhinja, spalnica, dnevna soba. Kopalnica in WC sta dobesedno v naravi. Je pa bilo v vasi nekaj pip, kjer so ženske prale perilo.

Mi smo bivali v svoji hišici, kjer sta nam vodiča zvečer pripravila tradicionalno tajsko jed. Napisal bom recept priprave omake, da ga lahko uporabi tudi katera od naših gospodinj.

Recept za omako:

Na rahlem ognju, v ne prevroči maščobi (sojino olje) prepražiš zelen curry. Ko se ta loči od olja, dodaš 100% kokosovo kremo. Temu dodaš malo ribjega olja in ostriginega zosa, ter žlico sladkorja. Dodaš zelenjavo (po možnosti rahlo prepraženo) in baziliko. S to omako prelijemo še prej kuhan riž.

Sestavine je možno kupiti v naših trgovinah.

Po večerji so nam otroci iz vasi predstavili svoj kulturni program. Sledil je obisk vaškega poglavarja in izmenjava našega šnopsa (50 %), s pravkar kuhanim riževim žganjem (20 %). Poglavar in domačini so liter našega žganja dobesedno posrkali, ga zelo hvalili in na koncu kazali znake močne opitosti. Sicer pa je v vasi vseskozi prisoten vonj po opiju, ki ga je mogoče tudi poceni kupiti.

Tretji dan trekinga je sledilo zanimivo kopanje v tolmunih džungle (hkrati naše umivanje), občudovanje mogočnih dreves, na koncu pa raftanje z bambusovimi rafti. Ko smo se Slovenci spravili na tak raft, se je ta kar potopil. Zato so nas razsedli, da so mojo težo prenesli na raft, kjer sem bil v kompaniji z lažjimi ljudmi (z dvema - lahkokategorniki iz Južne Afrike). Tako smo zaključili trodnevno avanturo po džungli. Ekipa je bila mlada (3 Angleži, 3 Južnoafričani in mi), nezahtevna, se sposobna prilagajati vsem nevšečnostim na poti in sprejemati kompromise. Vseskozi nas je spremljala množica

nadležnih komarjev, žeja in težka tropska vlaga. Pa se je kljub temu splačalo potrpeti in marsikaj doživeti.

S tem smo končali tako obliko potovanja in se začeli obnašati po zahodnjaško (spet smo se začeli umivati, spali smo v posteljah, WC potrebo opravljali v hiši).

Zvečer po trekingu, ob 18. uri smo že sedeli na avtobusu za Bangkok, kjer smo takoj prestopili na vlak in pot nadaljevali proti jugovzhodnemu delu Tajске v mesto Chumphon. Z enournim postankom v Bangkoku smo tako skupaj v 21 urah prepotovali 1200 km.

Mesto je bila naša izhodiščna točka za obisk dveh otokov. Najprej smo s tovorno ladjo na palubi z domačini zloženi kot sardelice preko noči potovali na otok Ko Tao (otok želv).

Otok meri le 21 km², ima eno glavno povezovalno cesto, manjše mesto, predvsem pa čudovito plažo in morje. Tu smo v umirjenem ritmu, rajskem zalivčku, v apartmaju, kjer si lahko noge dobesedno namakal v morje iz sobe, preživeli tri dni. Privoščili smo si dobro tajsko hrano (nudni, veliko zelenjave, morske sadeže), predvsem pa ne gre pozabiti vsakodnevno uživanje tropskega sadja v obliki shakeja. Napitek je narejen iz svežega tropskega sadja (zmiksano). Temu je lahko dodano kokosovo mleko ali sladoled.

Ob obisku masaže na otoku sem maserko tokrat izbral jaz in ne ona mene. Punci sta izkoristili dneve tudi za potapljanje in po pripovedovanju videli nepozabno barvno paleto koralnih grebenov in podvodnega živalskega sveta. Jaz pa sem z motornim kolesom prevozil vse možne poti otoka. Stop! Kaj motiš moj življenjski mir in prostor? Tako mi je dal vedeti 2 metrski plazilec na eni izmed poti v gozdu.

Sicer poteka na otoku intenzivna pozidava hišic apartmajskega tipa in močna poseganja v občutljiv gozdni prostor (strme poti, ki po tropskih nalivih postanejo struge potokov). Čuti ti je vpliv in utrip zahodne civilizacije. Država in ljudje si od turizma veliko obetajo, ne vidijo pa dolgoročnih posledic marsikje vandskega poseganja v naravo.

Vsak popoldne smo doživeli tropske nalive, ki v polurnem trajanju ustvarijo na cestah in ulicah manjše potoke. Ulice niso

asfaltirane in tlakovane, tako da se moraš ob vstopu v trgovino ali restavracijo obvezno sezuti. So pa novejši objekti vsi klimatizirani.

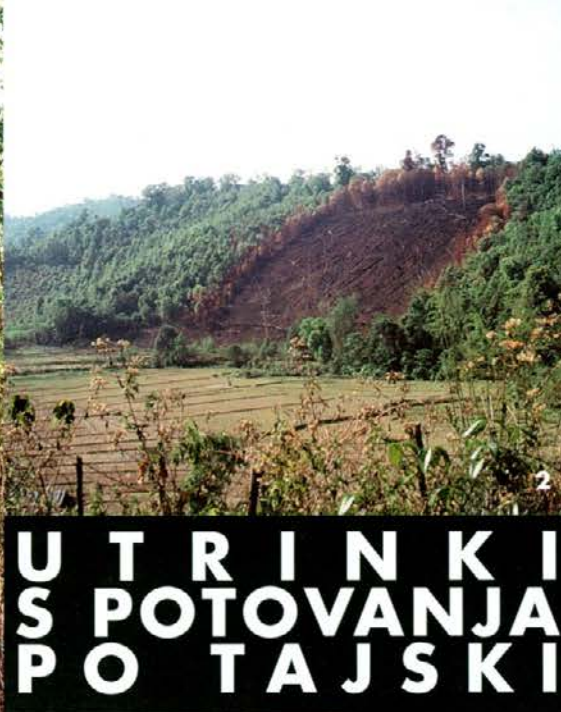
Naša naslednja lokacija je otok Ko Pha-Ngan. Je večji (190 km²), turistični utrip pa je mogoče primerjati s plažami v Španiji. Znan je po Full Moon party (zabave ob polni luni). V času polne lune je na južni obali tega otoka zabava, na kateri se ob ritmičnih plesih rave, zabava na tisoče mladih ljudi iz vsega sveta. Ta del obale je čez dan bolj prazen, proti večeru in ponoči pa se mladina začne množično zbirati in zabavati.

Na tem otoku smo v umirjenem delu plaže preživeli 4 dni. Če nam je zdravje do sedaj popolno služilo (le rahli glavoboli in srbeče rane od komarjev), so se tukaj pojavili prvi problemi. Mojco je napadla diareja tako močno, da ji je večkrat rešitelj iz teh zagat bilo kar morje.

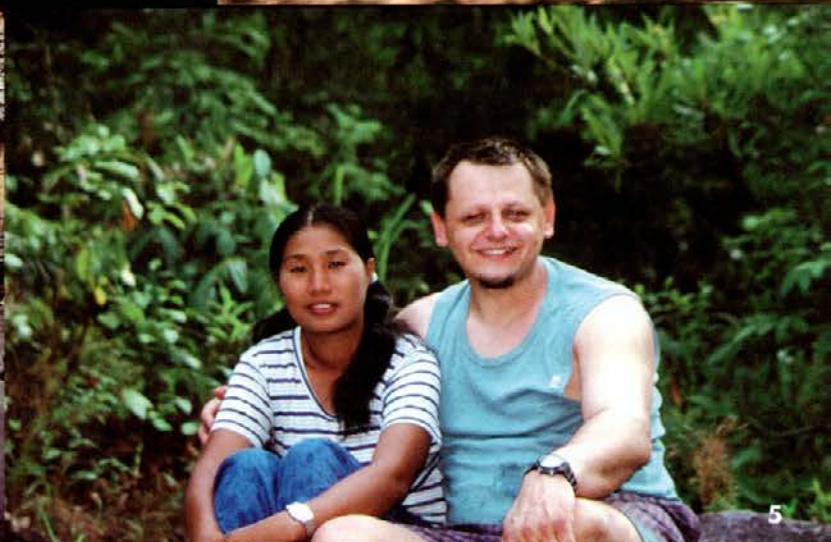
Pred nami je še zadnja točka, ki jo moramo osvojiti. To je glavno mesto Tajске-Bangkok. Če do sedaj nismo imeli problemov s potovanjem, pa so se pojavili na poti iz Surat Thanija v Bangkok (500 km). Z Metko sva bila 11 ur vožnje v avtobusu stiščana med prtljago in domačini v spodnjem nadstropju avtobusa. Ko je vožnje konec si oddahneva. Takoj gremo v lov za sobe, v znani ulici Khao San Road, ki je najbolj znana popotniška ulica v JV Aziji, če že ne na celem svetu. Živi 24 ur na dan, najbolj mirna je zjutraj ob sedmih, ko večina še spi. Soba smo dobili takoj, se nastanili in za 3 ure padli v komo. Še prej pa je bilo potrebno v sobi pobiti ščurke, da ne bi slučajno kak prijatelj nehote motil naš počitek. Bangkok je minil v obisku kulturnih znamenitosti, nakupovanja po ulicah in nočnega življenja.

Tako kot je vsega enkrat konec, je bilo konec tudi našega potovanja. V nedeljo 7. maja 2002 ob 21. uri po lokalnem času v Bangkok, smo sedeli na avionu za povratek domov. Prijaznost stevardes, njihova postrežljivost in vljudnost, zavedanje da se vračamo domov, nam je kljub vsem doživetim lepotam dajala neke nove občutke, občutke, da se spet vračamo v našo majhno, prelepo Slovenijo.

Ko se je letalo prilepilo na stezo na Brniku, smo bili doma.

UTRINKI S POTOVANJA PO TAJSKI

1. Slon , pripravljen za jahanje.
2. Požigalniško poljedelstvo.
3. Panoramski pogled skozi okno vlaka.
4. Naš tabor sredi džungle.
5. Z domačinko.
6. Hišica na riževem polju.
7. Kosilo.
8. Priprava tradicionalne tajske jedi.
9. Drevesni velikan.
10. Nogometna ekipa.
11. Naš zaliv na otoku Ko Too.

Fotografirali so
popotniki po Tajski.

T R G O V I N A

**SPECIALIZIRANA TRGOVINA
ZA OSKRBO GOZDARSTVA**

V naši gozdarski trgovini LES
v Slovenj Gradcu in Radljah
vam nudimo vse,
kar potrebujete za delo v gozdu:
vso gozdarsko orodje in opremo za
posek in spravilo lesa,
kolesne verige za traktor ali tovornjak,
zaščitna sredstva in oblačila za
gozdarje, kosilnice in motorne kose,
škarje za živo mejo,
motokultivatorje in še vse ostalo
za delo v gozdu in na vrtu, itd...
Oglasite se pri nas.

SLOVENJ GRADEC, Cesta na Štibu 1
Telefon 02/88 21 620, faks 02/88 42 684
RADLJE (Dvorec), Koroška cesta 68
Telefon 02/88 71 423, faks 02/88 71 239

**Zamenjajte vašo staro
za vroc stroj!**

prihranek do
30.000,- SIT !!

Husqvarna

3,9 KM, 59 ccm, 5,5 kg
z magnezijevim ohišjem

od 129.900,- SIT
namesto 159.900,-

**V AKCIJI MESECA APRILA JE:
STARO ZA NOVO
MOTORNA ŽAGA HUSQUARNA 359**

**GOZDNO
GOSPODARSTVO
SLOVENJ GRADEC**

**Vorančev trg 1
2380 Slovenj Gradec**
Telefon, nc: 88 43 332
Faks: 88 42 684
E-mail: viharik@gg-sg.si

**Imamo bogato izbiro motornih kos in kosilnic
ter motornih žag po ugodnih cenah!**

SERVIS

Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec d.d. - **SERVISI** Pameče
obvešča cenjene stranke, lastnike tovornih vozil, da v naših
delavnicah izvajamo hitro servisiranje, menjavo olj in filtrov,
menjavo in centriranje koles ter preizkus zavor vašega vozila.

Izmerimo tudi stekanje koles z lasersko merilno napravo. S
pravilno nastavitvijo boste zmanjšali porabo goriva in obrabo
gum.

Sedaj je tudi čas za pranje vašega tovornega vozila ter
odstranitev škodljivih soli, ki so se nabrale v zimskem času.

**Zaupajte vzdrževanje vašega vozila servisu
Gozdnega gospodarstva v Pamečah!**

Naš delovni čas je
od ponedeljka do petka od 7. do 22. ure.
Telefon: 02 88 46 100 ali 88 46 106

